II

(Nelegislativní akty)

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 2. prosince 2009

o státní podpoře C 39/08 (ex N 148/08) plánované Rumunskem na vzdělávání organizované společností Ford Craiova

(oznámeno pod číslem K(2009) 9350)

(Pouze rumunské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2010/357/EU)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 108 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

poté, co vyzvala zúčastněné strany, aby v souladu s uvedenými ustanoveními podaly připomínky [1],

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

(1) Dopisem ze dne 1. dubna 2008 oznámilo Rumunsko Komisi individuální podporu na vzdělávání *ad hoc* v částce 57 milionů EUR pro výrobce vozidel, společnost Ford Romania SA v Krajově.

(2) Dopisem ze dne 10. září 2008 Komise informovala Rumunsko, že v souvislosti s oznámenou podporou rozhodla o zahájení řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES (nyní čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie) [2] a vyzvala zúčastněné strany, aby předložily připomínky [3].

(3) Rumunsko předložilo připomínky v dopise ze dne 7. listopadu 2008. Ve dnech 18. a 19. listopadu 2008 se Komise setkala s rumunskými orgány a zástupci společnosti Ford v prostorách závodu v Krajově.

(4) Dopisem ze dne 26. listopadu 2008 Komise přijala žádost příjemce o prodloužení lhůty pro předložení připomínek. Společnost Ford předložila připomínky v dopise ze dne 18. prosince 2008. Tyto připomínky byly zaslány Rumunsku v dopise ze dne 9. března 2009.

(5) V dopisech ze dne 6. března 2009 a 23. června 2009 Komise požádala o další informace. Rumunské orgány odpověděly na první dopis dne 2. dubna 2009 a na druhý dne 22. července 2009.

(6) Komise neobdržela žádné připomínky od jiných zúčastněných třetích stran.

[1] Úř. věst. C 270, 25.10.2008, s. 29.

[2] S účinkem od 1. prosince 2009 se z článků 87 a 88 Smlouvy o ES staly články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie, v uvedeném pořadí. Oba soubory ustanovení jsou v podstatě totožné. Pro účely tohoto rozhodnutí se odkazy na články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie ve vhodných případech považují za odkazy na články 87 a 88 Smlouvy o ES, v uvedeném pořadí.

[3] Rozhodnutí Komise o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie*, viz poznámka pod čarou 1.

2. POPIS PROJEKTU

Příjemce

(7) Příjemcem podpory je společnost Ford Romania SA, součást společnosti Ford Motor Company, která dne 12. září 2007 koupila od rumunské privatizační agentury AVAS závod a podnik na výrobu automobilů, které byly v Krajově původně provozovány společnostmi SC Automobile Craiova SA a SC Daewoo Automobile SA (dále jen „Ford Craiova").

(8) V rozhodnutí ze dne 27. února 2008 Komise dospěla k názoru, že s dohodou o privatizaci byla spjata neslučitelná podpora, a nařídila vrácení částky 27 milionů EUR ([4]). Tato částka byla i s úrokem vrácena dne 27. června 2008.

(9) Ford koupil krajovský závod na výrobu automobilů, aby mohl od roku 2009 začít vyrábět dva nové typy vozidel (B-MAV, malý multifunkční model a ISV, lehké vozidlo vhodné pro přepravu zboží a/nebo osob) a motory nové generace s nízkými emisemi CO_2. Součástí tohoto projektu bude zřízení dvou nových výrobních linek a celková investice je odhadována na 675 milionů EUR. Podle dohody o privatizaci se společnost Ford zavázala, že zachová 3 900 stávajících pracovních míst a vytvoří nová pracovní místa, aby do konce roku 2012 zaměstnávala celkem 9 000 osob.

(10) Závod v Krajově je vybudován ve znevýhodněném regionu, jenž je způsobilý pro podporu podle čl. 107 odst. 3 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie. Rozhodnutím ze dne 30. dubna 2008 Komise schválila regionální podporu pro společnost Ford Craiova ve výši 143 milionů EUR, což odpovídá maximální intenzitě podpory přípustné u velkého investičního projektu těchto rozměrů v regionu, jenž je způsobilý pro základní maximální intenzitu podpory ve výši 50 % způsobilých investičních nákladů ([5]).

Vzdělávací projekt

(11) Oznámená podpora je poskytována na obsáhlý pětiletý vzdělávací program, který hodlá společnost Ford nabídnout svým stávajícím pracovníkům (3 900) a budoucím zaměstnancům závodu na výrobu automobilů v Krajově až do celkového počtu 9 000 zaměstnanců. Odhaduje se, že náklady na vzdělávání dosáhnou celkem 185,5 milionů EUR ([6]), z čehož 128,5 milionů EUR přispěje společnost Ford a 57 milionů EUR bude poskytnuto Rumunskem ve formě podpory na vzdělávání.

(12) Vzdělávací program má dvojrozměrnou strukturu.

(13) Pokud jde o vertikální rozměr, sestává program z několika vrstev. První vrstvu tvoří vzdělávání, které je požadováno právními předpisy EU/Rumunska a/nebo je nezbytné k účinnému provozu závodu, lze je tedy definovat jako „vzdělávání pro potřeby společnosti". Tato vrstva vzdělávání není způsobilá pro podporu. Odhadované náklady na toto vzdělávání činí přibližně 29,7 milionů EUR a jsou v plném rozsahu hrazeny společností Ford. Dodatečné vrstvy zahrnují: vzdělávání, které by bylo při neposkytnutí podpory nabízeno jen částečně (tj. do 40 % plného obsahu kurzu); vzdělávání, které by při neposkytnutí podpory nebylo nabízeno vůbec; a vzdělávání týkající se vybraných kategorií zaměstnanců.

(14) V rámci horizontálního rozměru nabízí program 269 kurzů, které jsou seskupeny okolo čtyř hlavních vzdělávacích témat/bloků:

— Bezpečnost: 79 kurzů, jejichž cílem je rozvoj kultury bezpečnosti na pracovišti. Tyto kurzy jsou rozděleny na čtyři hlavní dílčí témata: základní bezpečnost na pracovišti; bezpečné používání strojního zařízení a osobního ochranného vybavení; bezpečnost chodců; odhalování a prevence nebezpečí a rizik. Každý kurz tvoří úvodní část, po níž následuje hloubkové vzdělávání zaměřené na chování pracovníků. Ze 79 kurzů nabízených v tomto bloku je 61 kurzů určeno jak dělníkům, tak pracovníkům ve vedoucích pozicích, a zbylých 18 kurzů je určeno pouze druhé kategorii pracovníků.

Vzdělávání, které musí být společností zajištěno, aby byly splněny vnitřní bezpečnostní normy společnosti a také požadavky vyplývající z právních předpisů EU a Rumunska v oblasti bezpečnosti, není považováno za způsobilé pro podporu ([7]). Způsobilé náklady na tento blok dosahují částky 17,57 milionů EUR a lze na ně požádat o podporu až do výše 8,43 milionů EUR.

([4]) Rozhodnutí Komise 2008/71ES ze dne 27. února 2008 o státní podpoře C 46/07 (ex NN 59/07), *Automobile Drakova* (dříve Daewoo Romania), Úř. věst. L 239, 6.9.2008, s. 12. Komise zjistila, že privatizační cena byla snížena výměnou za závazky společnosti Ford zachovat stávající počet pracovníků (3 900) a do roku 2012 vytvořit nová pracovní místa, aby jejich celkový počet dosáhl 9 000, a do konce roku 2012 dosáhnout úrovně výroby 200 000 vozidel ročně. Komise nařídila vrácení částky 27 milionů EUR, která představuje rozdíl mezi čistou hodnotou aktiv a kupní cenou. Jako součást dohody o privatizaci podepsala rumunská vláda dne 7. listopadu 2007 listinu se závaznými závazky, v níž se zavazuje, že společnosti Ford v souvislosti s projektem v Krajově poskytne regionální podporu v celkové výši 156 milionů EUR a podporu na vzdělávání v celkové výši 57 milionů EUR.

([5]) Rozhodnutí Komise ze dne 30. dubna 2008 o státní podpoře N 767/07, *Regionální investiční podpora pro společnost Ford Craiova*, Úř. věst. C 238, 17.9.2008, s. 4.

([6]) Podle informacích předložených příjemcem dne 18. prosince 2008.

([7]) Patří sem následující kurzy: úvod do ochrany zdraví a bezpečnosti při výrobě (Health and Safety Induction for Production); odborná příprava na bezpečný vstup do buňky (Safe Cell Entry Training); výluka systému ECPL (ECPL Stand Down); výluka systému ECPL pro výrobu (ECPL Stand Down for Production); úvod do ochrany zdraví a bezpečnosti administrativních pracovníků (Health and Safety Induction for Office Workers); úvod do pracoviště pro návštěvníky a dodavatele (Site Induction for Visitors and Contractors); plán environmentální energetické reakce (Environmental Energy Response Plan); systém MATS a řízení údajů o nebezpečných materiálech (MATS System and Data Management for Hazardous Materials); ukazatele umožňující hodnocení rizik (Risk Evaluators); úvod do problematiky oplocených částí či staveništ (Induction for Fenced Areas or Construction Sites); posouzení hrozby požáru a požární bezpečnost (Fire Risk Assessment and Safety); bezpečnostní instruktáž zaměřená na bezpečnostní požadavky (Safety Stand Down on legal requirements) (dvakrát za rok); bezpečnostní instruktáž zaměřená na bezpečnost chodců (dvakrát za rok); ochrana zdraví a bezpečnost pro vedoucí pracovníky a výbor pro ochranu zdraví a bezpečnost (Health and Safety for Managers and the Health and Safety Committee); první pomoc (First Aid).

— Základní dovednosti: 59 kurzů zaměřených na podporu osobního rozvoje zaměstnanců rozvojem jejich obecných dovedností. Kurzy jsou seskupeny podle následujících dílčích témat: kurzy rumunštiny pro zaměstnance z řad přistěhovalců; vůdčí dovednosti pro pracovníky odpovědné za dozor/mistry; dovednosti pro práci s aplikací Outlook a základní dovednosti v oblasti informačních technologií; znalosti angličtiny pro místní pracovníky; gramotnost a znalost základních početních úkonů; základní vůdčí dovednosti pro zaměstnance na všech úrovních; rozsáhlé vzdělávání zaměřené na informační technologie; individuální hloubkové vzdělávání pro vybrané „vzorové“ zaměstnance. Konkrétně je 14 kurzů určeno jak dělníkům, tak pracovníkům ve vedoucích pozicích ([8]), 45 kurzů je určeno pouze pro druhou kategorii pracovníků.

  Odhadované náklady na kurzy, které nejsou považovány za způsobilé pro podporu, budou v plném rozsahu hrazeny společností Ford ([9]). Způsobilé náklady na tento blok dosahují částky 93,13 milionů EUR a lze na ně požádat o podporu až do výše 46,56 milionů EUR. Konkrétně, rozpočet kurzů zabývajících se gramotností a znalostí základních početních úkonů, které budou poskytovány dělníkům i pracovníkům ve vedoucích pozicích, je navržen tak, aby náklady na každý kurz dosahovaly přibližně částky 22,5 milionů EUR.

— Základy podnikání: 73 kurzů, při nichž si mají pracovníci osvojit evropské a celosvětové obchodní postupy. Část kurzů nabízených v tomto bloku, tedy 20 kurzů ([10]), je poskytována jak dělníkům, tak pracovníkům ve vedoucích pozicích (vedoucím týmů, osobám odpovědným za dozor, odborným pracovníkům a vedoucím pracovníkům). Zbývající kurzy se zaměřují pouze na kategorie pracovníků ve vedoucích pozicích. Tři oblasti vzdělávání v rámci tohoto bloku, tj. systémy informačních technologií používané společností Ford, podnikové postupy společnosti Ford a vnitřní kontrolní procesy společnosti, představují kurzy nezbytné pro účinný provoz závodu, a tudíž nejsou způsobilé pro podporu. Zbývající kurzy jsou definovány jako volitelné či doplňující a jejich účelem je zlepšit úroveň zkušeností a dovedností zaměstnanců. Tyto dodatečné oblasti vzdělávání zahrnují obecná témata jako např.: dovednosti nutné k řízení projektů; funkční odborné znalosti (lidské zdroje, nákupy, finance); metodiku „Six Sigma“ (zvýšení kvality); dodatečné individualizované vzdělávání pro vybrané „vzorové“ zaměstnance.

  Celkové způsobilé náklady na tento blok vzdělávání se odhadují přibližně na 8 milionů EUR, z čehož 4 miliony EUR přispěje společnost Ford a další 4 miliony EUR jsou poskytnuty ve formě podpory. Náklady na vzdělávání pro potřeby společnosti v rámci tohoto bloku jsou v plném rozsahu hrazeny společností ([11]).

— Průmyslové dovednosti: 58 kurzů, které jsou souhrnně zaměřeny na zprostředkování úrovně průmyslových dovedností přesahujících rámec nutný k výkonu zaměstnání a které zaměstnancům umožňují vyrovnat se s výzvami spojenými s používáním nových technologií ve výrobním prostředí obecně. Dva z těchto kurzů, tj. sestavování motorů a simulace výroby, jsou kurzy pro potřeby společnosti, a tudíž nejsou způsobilé pro podporu. Zbylé kurzy jsou kvalifikovány jako dodatečné/volitelné vzdělávání a zabývají se různými předměty v rámci širších témat oborů v oblasti elektřiny/mechaniky (Electrical/Mechanical Trades) a rozšířené údržby (Extended Maintenance). Většina kurzů nabízených v tomto bloku je určena jak dělníkům, tak pracovníkům ve vedoucích pozicích ([12]).

  Celkové způsobilé náklady na tento blok vzdělávání se odhadují přibližně na 39,1 milionů EUR, z čehož 18,9 milionů EUR přispěje společnost Ford a přibližně 18,2 milionů EUR by mohlo být poskytnuto ve formě podpory.

(15) Náklady na část programu vzdělávání, které je určeno pro potřeby společnosti a bude v plném rozsahu financováno společností Ford, jsou odhadovány přibližně na 29,73 milionů EUR ([13]). U dodatečného vzdělávání, které je prohlášeno za způsobilé pro podporu, je rozložení způsobilých nákladů mezi bloky vzdělávacího programu a vlastní příspěvek společnosti Ford znázorněno v níže uvedené tabulce (v milionech EUR).

([8]) Patří sem následující kurzy: úloha týmů při stanovení cílů a uplatňování politiky (The Role of Teams in Objective Setting and Policy Deployment); soustavné zdokonalování (Continuous Improvement); úvod do práce s počítačem a MS Windows XP (Introduction to the PC with MS Windows XP); základy práce s MS Excel (MS Excel Fundamentals); základy práce s MS Word 2003 (MS Word 2003 Fundamentals); dovednosti v oblasti budování týmu (Team Building Skills); ocenění odlišností (Valuing Differences); tvorba úspěchu – rozmanitost a důstojnost v práci (Creating Success – Diversity and Dignity at Work); příprava školitelů (Train the Trainer); efektivní schůze týmu (Effective Team Meetings); gramotnost (Literacy Skills); podniková matematika (Business Mathematics); úvod do problematiky výsledkových karet (Introduction to Scorecards); kurzy angličtiny (English Language Training); kurzy zaměřené na vůdčí schopnosti pracovníků specializujících se na určitý výrobek (Product Specialist Leadership Training).

([9]) Patří sem následující kurzy: vzdělávání zaměřené na úkolové listy (Task Card Training); úvod do problematiky výsledkových karet (Introduction to Scorecards); a strategie, cíle a klíčové ukazatele výkonnosti (Strategies, Objectives and Key Performance Indicators).

([10]) Např.: zásady výroby (Manufacturing Principles), analýza hlavních příčin (Root Cause Analysis) (5 proč); (vizuální techniky závodu (Visual Factory Techniques); hledání chyb (Error Proofing); odhalování a odstraňování závad (Defect Identification and Resolution); soustavné zdokonalování (Continuous Improvement); přehled o kvalitě (Quality Overview); statistická kontrola procesů (Statistical Process Control); zásady chování podniků (Principles of Corporate Conduct); výrobní systémy (Manufacturing Systems); atd.

([11]) Vztahují se na tyto kurzy pro potřeby společnosti: kontrola procesů na stanovišti (In Station Process Control); správa a vedení dokumentů (Document Management and Retention); používání statistické kontroly procesů ve společnosti Ford (The Use of Statistical Process Control in Ford); chování podniků ve společnosti Ford (Corporate Conduct in Ford); vnitřní kontrola ve společnosti Ford (Internal Control at Ford); výrobní provozní systémy ve společnosti Ford (Manufacturing Operating Systems at Ford); vzdělávání týkající se společnosti (Captura Training); provozní účetnictví ve společnosti Ford (Management Accounting in Ford); finanční účetnictví a daňové postupy ve společnosti Ford (Financial Accounting and Tax Processes in Ford); postupy finanční analýzy ve společnosti Ford (Financial Analysis Processes in Ford); nákupní postupy ve společnosti Ford (Purchasing Processes in Ford; lidské zdroje ve společnosti Ford (Human Resources Processes in Ford); systémy nákupu a objednávek (Purchase and Ordering Systems); kontrola zabavování a schvalování (Control of Requisitioning and Approvals); systémy zadávání zakázek a zabavování pro nákupčí (Procurement and Requisitioning Systems for Buyers); on-line zpracování zakázek netýkajících se výroby (Non-Production On-Line Order Processing) (SNOOPE); výběr hromadných objednávek (Blanket Order Selection).

([12]) Kromě dvou kurzů v oblasti zdravotnických dovedností, tj. resuscitace a ošetření při zásahu elektrickým proudem a rozvoje zdravotnických dovedností.

([13]) Nominální hodnota.

	Bezpečnost	Základní dovednosti	Základy podnikání	Průmyslové dovednosti	Celkem
Způsobilé náklady na obecné vzdělávání	16,17	93,13	7,94	36,67	153,91
Způsobilé náklady na specifické vzdělávání	1,49	—	0,16	0,24	1,89
Podpora na obecné vzdělávání	8,08	46,56	3,97	18,33	76,94
Podpora na specifické vzdělávání	0,37	—	0,03	0,06	0,46
Podpora celkem	8,45	46,56	4,00	18,39	77,44
Příspěvek společnosti Ford	9,2	46,56	4,08	18,50	78,39

Výše zaznamenané hodnoty celkové podpory a příspěvku společnosti Ford jsou uvedeny v nominální hodnotě. Rumunsko a společnost Ford zdůrazňují, že se společnost rozhodla omezit celkovou částku podpory na 57 milionů EUR. Rozdíl mezi celkovou podporou, pro kterou by se program kvalifikoval, a částkou 57 milionů EUR, o kterou bylo požádáno, je hrazen společností ve formě vlastního příspěvku, který je tudíž navýšen na částku 98,8 milionů EUR.

(16) Celkový počet dnů vyčleněných na vzdělávání, které má být nabídnuto v části programu, jež je určena pro potřeby společnosti a není způsobilá pro podporu, činí přibližně 200 000 dnů během období pěti let a celkový počet dnů vyčleněných na vzdělávání, které má být nabídnuto v rámci způsobilé části programu, činí přibližně 800 000 dnů během období pěti let. V souladu s tím by mělo být pro každého z 9 000 zaměstnanců vyčleněno na vzdělávání v průměru celkem 111 dnů, které budou rozloženy na dobu pěti let. Rumunsko a společnost Ford rovněž poskytly důkazy, které dokládají, že většina školitelů zapojených do programu (až 90 %) bude najata z vnějších specializovaných vzdělávacích středisek a že převážná část vzdělávání bude nabízena v místech mimo závod (v tomto ohledu viz rovněž 18. bod odůvodnění níže, v němž jsou uvedeny způsobilé cestovní náklady jak účastníků, tak školitelů).

(17) Náklady na vzdělávací program byly odhadnuty na základě obdobných nákladů vzniklých společnosti Ford při poskytování vzdělávání v závodě Fordu v Dagenhamu (Spojené království), které byly upraveny tak, aby zohledňovaly úrovně nákladů v Rumunsku, a to na základě počátečních předpovědí (údaje za rok 2008 upravené o předpokládané míry inflace v nadcházejících letech). V souladu s tím byly odhadnuty následující náklady na den vyčleněný na vzdělávání a na jednoho účastníka (bez mezd účastníků):

Kategorie způsobilých nákladů	Obecné vzdělávání	Specifické vzdělávání
Odborné vedení a poradenství	[…] (*) EUR	[…] EUR
Odměna školitele (2 dny)	[…] EUR	[…] EUR
Cestovní výdaje školitele	[…] EUR	[…] EUR
Cestovní výdaje účastníka	[…] EUR	[…] EUR
Opotřebení nástrojů a vybavení	[…] EUR	[…] EUR
Nájem/opotřebení vzdělávacího zařízení	[…] EUR	[…] EUR
Materiál pro vzdělávání	[…] EUR	[…] EUR
Celkem	181,00 EUR	265,00 EUR

(*) Důvěrné informace.

(18) Způsobilé náklady nárokované pro tento program (který se vztahuje celkem na 9 000 zaměstnanců a bude poskytován po dobu čtyř let) jsou uvedeny níže (nominální hodnoty, v milionech EUR):

	Podpora na obecné vzdělávání	Podpora na specifické vzdělávání	Celkem
Náklady na školitele	[45–50]	[0,5–1,0]	[45–50]
Cestovní výdaje školitele	[10–15]	[0–0,5]	[10–15]
Cestovní výdaje účastníka	[0–5]	[0–0,5]	[–0–5]
Jiné výdaje, čl. 4 odst. 7 písm. c)	[10–15]	[0–0,5]	[10–15]
Opotřebení	[0–5]	[0–0,5]	[0–5]
Vzdělávací zařízení	[5–10]	[0–0,5]	[5–10]
Odborné vedení a poradenství	[25–30]	[0–0,5]	[25–30]
Náklady na interní školitele	[0–5]	[0–0,5]	[0–5]
Náhrada mzdy účastníků	[40–45]	[0–0,5]	[40–45]
Způsobilé náklady kromě náhrady mzdy	[110–115]	[1–2]	[115–120]
Maximální podpora	76,96	0,47	77,44
Příspěvek společnosti Ford	76,96	1,42	78,39

Podpora

(19) Podpora sestává z přímého grantu pro společnost Ford Craiova ve výši 57 milionů EUR na dobu pěti let. Podpora je navržena pro vzdělávací projekt, jehož celkové náklady podle odhadů dosáhnou částky 185,5 milionů EUR (nominální hodnota), přičemž 155,8 milionů EUR z této částky je považováno za způsobilé pro podporu na vzdělávání. Většina způsobilých výdajů je spojena s obecným vzděláváním a činí 153,93 milionů EUR. Pouze 1,88 milionů EUR ze způsobilých nákladů je spojeno se specifickým vzděláváním. Na tento projekt uplatnilo Rumunsko intenzitu podpory ve výši 50 % u opatření obecného vzdělávání a 25 % o opatření specifického vzdělávání. Projekt se tudíž kvalifikuje pro podporu na obecné vzdělávání ve výši 76,96 milionů EUR a podporu na specifické vzdělávání ve výši 0,47 milionu EUR, celkem tedy pro podporu ve výši 77,44 milionů EUR. Příjemce se však rozhodl, že státní podporu omezí na 57 milionů EUR (viz rovněž 15. bod odůvodnění výše).

(20) Rumunsko tvrdí, že jelikož by nebylo realistické předem předvídat přesné náklady na jednotlivé vzdělávací kurzy v rámci programu, jehož délka je naplánována na pět let, je nezbytné poskytnout příjemci podpory určitou pružnost, tak aby mohl podporu přerozdělovat mezi různými způsobilými náklady, pokud by se skutečně vzniklé náklady lišily od odhadovaných standardních nákladů. Tato pružnost by příjemci měla umožnit, aby optimalizoval vzdělávací program během provádění, přičemž by však zároveň byl respektován rozsah vzdělávání a celkové objemy a intenzity podpory.

(21) Rumunsko rovněž v podání z července 2009 navrhlo, aby byla podpora příjemci vyplacena předem v intervalech, které budou stanoveny v dohodě s příjemcem (např. čtvrtletně), a na základě standardních vykázaných nákladů. Skutečně vzniklé výdaje během prvního fiskálního roku by poté měly být podrobeny auditu interními auditory příjemce a platby podpory by měly být každoročně přizpůsobeny platným stropům intenzity. Pravidla a podmínky pro platbu podpory by měly být stanoveny ve zvláštním rumunském legislativním aktu.

3. ROZHODNUTÍ O ZAHÁJENÍ FORMÁLNÍHO VYŠETŘOVACÍHO ŘÍZENÍ PODLE ČL. 82 ODST. 2 SMLOUVY O ES

(22) V rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřování ze dne 10. září 2008 Komise vyjádřila pochybnosti ohledně těchto aspektů: odůvodnění podpory, motivačního účinku/nezbytnosti podpory, kumulace regionální podpory a podpory na vzdělávání a souladu s tzv. zásadou z rozsudku ve věci Deggendorf (všechny jsou popsány níže).

Motivační účinek/nezbytnost

(23) Komise vznesla zejména tyto dotazy: i) zda nebude společnost Ford muset část vzdělávání, která byla prohlášena za způsobilou pro podporu, poskytnout v každém případě, tedy alespoň stávajícím zaměstnancům, aby vůbec bylo možné provozovat závod s nejnovější výrobní technologií; a ii) zda nemusí společnost Ford podle právních předpisů EU a/nebo Rumunska v oblasti bezpečnosti ve skutečnosti poskytnout některé části vzdělávání nabízeného v rámci bloku o bezpečnosti povinně. Pokud ano, podpora by nebyla slučitelná s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie, jelikož by dotovala vzdělávání, které by bylo poskytnuto v každém případě, a proto by „neusnadňovala rozvoj určitých hospodářských činností".

Odůvodnění

(24) Komise zpochybnila, zda jsou části vzdělávání navrženého pro budoucí zaměstnance odůvodněné, jelikož společnost Ford může při náboru získat nové zaměstnance, kteří jsou kvalifikovaní.

Kumulace/nehmotné regionální nevýhody

(25) Rozhodnutí o zahájení řízení zpochybnilo, zda se části navrhovaného vzdělávání ve skutečnosti nesoustředí na nehmotné regionální nevýhody spočívající v nedostatku dovedností stávající pracovní síly, které již byly vyrovnány regionální investiční podporou, jež byla společnosti poskytnuta v roce 2008 ([14]).

Zásada z rozsudku ve věci Deggendorf

(26) Podle zavedené judikatury ([15]) není možné vyplatit novou podporu, dokud nebyla v plném rozsahu vrácena dříve poskytnutá neslučitelná podpora. Rumunské orgány k datu zahájení formálního vyšetřovacího řízení neprokázaly, že byla podpora spojená s privatizací závodu v Krajově, kterou Komise dne 27. února 2008 ([16]) prohlásila za neslučitelnou s Smlouvou o ES (nyní Smlouva o fungování Evropské unie), v plném rozsahu vrácena.

4. PŘIPOMÍNKY RUMUNSKA

(27) Po zahájení vyšetřovacího řízení Rumunsko předložilo připomínky k: i) právnímu základu použitému pro posouzení slučitelnosti podpory se Smlouvou; ii) motivačnímu účinku podpory; a iii) souladu s tzv. zásadou z rozsudku ve věci Deggendorf.

Právní základ posouzení

(28) Rumunsko tvrdí, že v souladu se zásadou právní jistoty by podpora měla být posouzena podle kritérií platných v okamžiku oznámení (duben 2008). V té době bylo ještě v platnosti nařízení Komise (ES) č. 68/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podpory na vzdělávání ([17]) a obecné nařízení o blokových výjimkách ([18]) (dále jen „ONBV") bylo zveřejněno dne 9. srpna 2008 a v platnost vstoupilo dvacátým dnem po zveřejnění.

(29) Rumunsko se domnívá, že kritéria pro posouzení vyplývající z obecného nařízení o blokových výjimkách se od kritérií vyplývajících z nařízení (ES) č. 68/2001 částečně liší. Rumunsko rovněž zdůrazňuje, že pro účely oznámení zohlednilo maximální intenzitu podpory ve výši 50 % u obecné podpory a 25 % u specifické podpory vyplývající z nařízení (ES) č. 68/2001, zatímco obecné nařízení o blokových výjimkách povoluje intenzitu 60 % u obecného vzdělávání a 25 % u specifického vzdělávání.

(30) Rumunsko rovněž zastává názor, že od doby, kdy přijala rozhodnutí ve věci *Ford Genk* ([19]) a *GM Antwerp* ([20]), zaujala Komise nepružný přístup k posuzování podpory na vzdělávání podle kritéria motivačního účinku, což není v souladu s celkovým přístupem Komise k podpoře na vzdělávání a s cíli lisabonské agendy.

([14]) Viz poznámka pod čarou 4.

([15]) Spojené věci T-244/93 a T-486/93 *TWD* proti *Komisi* [1997] II-2265 a věc C-355/95 P *TWD* proti *Komisi*, Sb. rozh. 1997, I-2549.

([16]) Viz poznámka pod čarou 4.

([17]) Úř. věst. L 10, 13.1.2001, s. 20.

([18]) Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách), Úř. věst. L 214, 9.8.2008, s. 3.

([19]) Rozhodnutí Komise 2006/938/ES ze dne 4. července 2006 o státní podpoře, kterou Belgie zamýšlí poskytnout společnosti Ford Genk č. C 40/2005 (ex N 331/2005) (Úř. věst. L 366, 21.12.2006, s. 32).

([20]) Rozhodnutí Komise 2007/612/ES ze dne 4. dubna 2007 o státní podpoře C 14/2006, kterou Belgie hodlá poskytnout General Motors Belgiím v Antverpách (Úř. věst. L 243, 18.9.2007, s. 71).

Motivační účinek

(31) Nezbytnost. Rumunsko v podstatě tvrdí, že pokud by podpora nebyla udělena, společnost by poskytla méně ambiciózní vzdělávací program a rozhodla by se nabídnout svým zaměstnancům pouze vzdělávání nutné k provozu závodu (což představuje přibližně 17 % navrhovaného programu a náklady na tuto část v plném rozsahu uhradí společnost) a v mnohem menším rozsahu také dodatečné vzdělávání.

(32) Společnost Ford tvrdí, že by byla schopna provozovat krajovský závod, aniž by poskytla dodatečné vzdělávání, které je kvalifikováno jako způsobilé pro podporu, jelikož stávající pracovní síla má zkušenosti s výrobou vozidel a nové technologie, které mají být v závodu použity, si lze osvojit za provozu, jak bylo ověřeno v jiných závodech společnosti Ford, kde samozřejmě takovéto dodatečné vzdělávání poskytnuto nebylo.

(33) Rumunsko rovněž poskytlo důkladná vysvětlení, pokud jde o rozdíl mezi kurzy, které jsou nezbytné k provozu závodu (a které budou v plném rozsahu financovány společností), a dodatečnými kurzy („užitečné, ale nikoli nezbytné“) v každém bloku vzdělávání.

(34) Bezpečnost: většina kurzů nabízených v rámci čtyř navržených dílčích témat (základní bezpečnost na pracovišti; bezpečné používání strojního zařízení a osobního ochranného vybavení; bezpečnost chodců; odhalování a prevence nebezpečí a rizik) je považována za nezbytnou, aby byla na pracovišti nastolena kultura bezpečnosti. Část těchto kurzů bude poskytnuta, aby byly splněny závazky vyplývající z právních předpisů EU a Rumunska v oblasti bezpečnosti, a část je zaměřena na splnění vnitřních bezpečnostních norem v závodě společnosti Ford. Pokud jde kurzy, jejichž cílem je splnit vnitřní normy, Rumunsko vysvětlilo, že společnost Ford interně uplatňuje bezpečnostní normy, které přesahují minimální požadavky vyplývající z právních předpisů. V každém případě nejsou ani bezpečnostní kurzy požadované právními předpisy, ani kurzy poskytované v souladu s vnitřní bezpečnostní politikou společnosti, považovány za způsobilé pro podporu. Náklady na tyto kurzy ponese v plném rozsahu společnost. Dodatečné vzdělávání týkající se bezpečnosti, pro které se žádá o podporu ve výši 3,2 milionů EUR, sestává z individuálního výcviku, jehož cílem je rozvíjet povědomí a podpořit změnu chování, a individualizovaného vzdělávání pro „vzorové“ zaměstnance. Tyto typy hloubkového vzdělávání jsou pro zaměstnance užitečné, pro společnost však nejsou nezbytné.

(35) Základní dovednosti: tento vzdělávací blok se soustředí na podporu osobního rozvoje jednotlivců a jen nepatrně souvisí se skutečným výkonem zaměstnání. Značná část vzdělávacích kurzů nabízených v tomto bloku se týká obecných dovedností v oblasti informačních technologií, znalosti anglického jazyka, gramotnosti a znalosti základních početních úkonů atd. Vzdělávání zaměřené na gramotnost a znalost základních početních úkonů je například koncipováno tak, aby vyplnilo mezery, které byly zjištěny u dospělých pracovníků v průmyslových odvětvích ve všech částech světa bez ohledu na úroveň jejich vzdělání. Vzdělávání zaměřené na gramotnost a znalost základních početních úkonů není k výkonu zaměstnání nezbytné, jelikož technologie používané v závodě využívají především vizuální systémy, které obsahují zjednodušené vizuální pracovní pokyny. Vzdělávání zaměřené na gramotnost a znalost základních početních úkonů má zvýšit schopnost zaměstnanců vyjadřovat myšlenky/koncepce a plynně je sdělovat a rovněž vykládat změny v okolním prostředí z množstevního hlediska. Obdobně tento blok zahrnuje vzdělávání, které má zaměstnancům na všech úrovních zprostředkovat základní vůdčí dovednosti. Takovéto dovednosti jsou podle tvrzení Rumunska přínosné pro všechny kategorie zaměstnanců bez ohledu na úroveň jejich vzdělání. Tento druh vzdělávání je přínosný především pro zaměstnance samotné, zlepšuje kvalitu jejich života a má příznivé vedlejší účinky na region a společnost jako celek.

(36) Základy podnikání: cílem tohoto vzdělávacího bloku je zprostředkovat obecné pokročilé řídicí a funkční odborné znalosti. Tři oblasti vzdělávání se soustředí na řídicí dovednosti, které jsou pro společnost specifické (systémy informačních technologií používané společností Ford, podnikové postupy společnosti Ford a vnitřní kontrolní procesy společnosti Ford), a náklady na ně nese v plném rozsahu společnost. Dodatečné vzdělávání se zaměřuje na dovednosti, které lze do velké míry převést do jiných společností či výrobních odvětví, a zabývá se obecnými tématy, jako jsou např. dovednosti nutné k řízení projektů, lidské zdroje, nákupy, finance, metodika „Six Sigma“ (metodika ke snížení počtu chyb v opakovaných postupech, která se používá v mnoha výrobních odvětvích) a individualizované vzdělávání pro „vzorové“ pracovníky, a je nepochybně přínosné i pro společnost, jelikož zlepšuje pracovní prostředím tím, že pomáhá zmenšovat rozdíly v hierarchii, ale především pro samotné účastníky, u kterých zvyšuje jejich atraktivitu na trhu práce. Pro tento vzdělávací blok se žádá o podporu až do výše 4,33 milionů EUR.

(37) Průmyslové dovednosti: tento blok rovněž zahrnuje vzdělávání, které přesahuje rámec nezbytný k výkonu zaměstnání. Kurzy, které jsou nezbytné k plnění běžných úkolů při výrobě, např. spuštění, údržba a provoz vysokozdvižného vozíku, robotika a automatizace, budou v plném rozsahu financovány společností. Dodatečné vzdělávání bude nabízeno ve dvou obecných oblastech: v oblasti rozšiřování dovedností v oborech v oblasti elektřiny/mechaniky (čímž se zvyšuje zaměstnatelnost pracovníků, dovednosti však nejsou nezbytné k výkonu zaměstnání) a rozšířené (hloubkové) údržby, automatizace a robotiky. V obou případech se zaměstnanci učí, jak používat odlišné technologicky vyspělé strojní zařízení jiné než to, které má význam pro jejich současné zaměstnání. Tento vzdělávací blok je prohlášen za způsobilý pro podporu do výše 18,9 milionů EUR.

(38) Rumunsko se kromě toho domnívá, že motivační účinek navrhované podpory musí být posouzen u vzdělávacího programu jako celku, nikoli samostatně u jednotlivých vzdělávacích témat či individuálních kurzů. Je pravděpodobné, že výsledky samostatného posouzení vzdělávacích témat a/nebo kurzů bez ohledu na celkový kontext budou zkreslené. Takovéto samostatné posouzení by nezohlednilo přidanou hodnotu vzdělávacího programu jako celku, která je více než pouhým součtem výhod vyplývajících ze vzdělávání zaměřeného na konkrétní témata.

(39) Odůvodnění. Pokud jde o odůvodnění vzdělávání, které má být poskytnuto nově získaným zaměstnancům, Rumunsko odděluje otázku (nesporné) schopnosti společnosti získávat kvalifikované nové zaměstnance od otázky, zda je v jejich případě nutné dodatečné vzdělávání. Dodatečné vzdělávání zprostředkuje obecné dovednosti, které nejsou nezbytné k výkonu zaměstnání, a tudíž je odůvodněné a přínosné pro všechny kategorie zaměstnanců bez ohledu na úroveň jejich vzdělání.

(40) Nehmotné regionální nevýhody. Pokud jde o otázku, zda navrhovaná podpora na vzdělávání vyrovnává nehmotné regionální nevýhody spočívající v nedostatku dovedností, které již byly vyrovnány regionální investiční podporou, Rumunsko tvrdí, že opatření regionální investiční podpory a podpory na vzdělávání mají odlišné cíle (a tudíž se zabývají odlišnými problémy) a zahrnují odlišné způsobilé náklady. Cílem regionální investiční podpory je podpora investic ve znevýhodněných regionech EU, zatímco cílem podpory na vzdělávání je napravit nedostatečné investice do vzdělávání, což je jev zaznamenaný v celé EU. Kromě toho je „rozložení" výhod u regionální podpory opačné než u podpory na vzdělávání: regionální podpora je přínosná především pro investora, podpora na vzdělávání je přínosná pro zaměstnance.

(41) Rumunsko rovněž zdůrazňuje, že „nehmotná" regionální nevýhoda vyplývající z nedostatku místních dovedností není jedním z kritérií pro výběr znevýhodněných regionů EU – kritéria zahrnují úrovně HDP na jednoho obyvatele, úrovně nezaměstnanosti, hustotu obyvatelstva atd. Kromě toho Komise v minulosti schválila podporu na vzdělávání mimo jiné na základě tvrzení, že by podpora měla významnou úlohu při překonání konkurenční nevýhody vyplývající ze slabé kvalifikace místní pracovní síly (*Webasto* ([21]), *Vauxhall Motors* ([22]).

(42) Kromě toho by argumentace, podle níž by projekty, které již obdržely regionální investiční podporu, neměly získat podporu na vzdělávání, nepřímo poškozovala znevýhodněné regiony Unie, neboť by jim upírala možnost podporovat vzdělávací projekty.

Zásada z rozsudku ve věci Deggendorf

(43) Rumunsko předložilo dokumentaci, z níž je patrné, že neslučitelná podpora na privatizaci ve výši 27 milionů EUR ([23]) a narůstající úrok byly společností Ford Motor Company vráceny dne 27. června 2008. V důsledku toho zastává Rumunsko názor, že oznámená podpora je v souladu s tzv. zásadou z rozsudku ve věci Deggendorf.

5. **PŘIPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN**

(44) Společnost Ford předložila dne 18. prosince 2008 připomínky, které podporují skutečnosti a tvrzení předložené Rumunskem a obsahují další tvrzení ohledně motivačního účinku navrhované podpory.

Výrazný vlastní příspěvek

(45) Společnost Ford zdůrazňuje, že značnou část tohoto obsáhlého vzdělávacího programu financuje z vlastních zdrojů – až do výše 128,5 milionů EUR z odhadovaných celkových nákladů na celý projekt ve výši 185,5 milionů EUR. Kromě toho vzdělávání, které je požadováno právními předpisy a/nebo je nezbytné k provozu závodu, nebylo prohlášeno za způsobilé pro podporu a bude v plném rozsahu financováno společností. Část vzdělávání pro potřeby společnosti, jejíž náklady se podle odhadů pohybují kolem 29,7 milionů EUR, je již ve skutečnosti poskytována stávající pracovní síle od roku 2009.

Snížené účinky podpory narušující hospodářskou soutěž

(46) Pokud jde o možné účinky podpory, které narušují hospodářskou soutěž, společnost Ford zdůrazňuje, že program je z převážné části tvořen obecným vzděláváním, jehož hlavními příjemci jsou zaměstnanci a z něhož bude mít společnost prospěch pouze nepřímý. Z toho důvodu by narušující účinky podpory na vzdělávání měly být pouze druhořadé a nepřímé. Společnost Ford se domnívá, že úvahy o dopadu podpory z hlediska „struktury příslušných trhů" a „vlastností sektoru a výrobního odvětví" tudíž nejsou ve vztahu k obecnému vzdělávání patřičné, jelikož se nezmění ani výstup projektu ani technické schopnosti jako takové. Naopak, specifické vzdělávání může přímo zvýšit produktivitu společnosti, a tudíž ovlivnit její postavení na trhu. Specifické vzdělávání však představuje jen malou část navrhovaného dodatečného vzdělávání.

([21]) Rozhodnutí Komise o státní podpoře N 635/05, Podpora na vzdělávání pro společnost Webasto Portugal (Úř. věst. C 306, 15.12.2006, s. 14).

([22]) Rozhodnutí Komise o státní podpoře C 23/2007, Podpora na vzdělávání pro společnost Vauxhall v Ellesmere Port (Úř. věst. C 243, 17.10.2007, s. 4).

([23]) Viz poznámka pod čarou 4.

Nezbytnost vzdělávání

(47) Pokud jde o otázku, zda by části vzdělávání, které byly oznámeny jako způsobilé pro podporu, nemusely být poskytnuty v každém případě, aby byl zaručen soulad s vnitřními bezpečnostními normami společnosti, Ford zdůrazňuje, že by takováto argumentace vedla k normativním narušením, jejichž cílem by bylo co nejvíce snížit normy: pokud mohou podporu na vzdělávání získat pouze společnosti s nízkými vnitřními bezpečnostními normami, budou nakonec společnosti odrazeny od zvyšování vlastních vnitřních bezpečnostních norem. Společnost Ford by proto zajímalo, zda by nebylo vhodné navrhovanou podporu na vzdělávání, která by měla být příjemci poskytnuta v každém případě, určit nikoli odkazem na vnitřní normy společnosti, ale spíše na objektivní kritéria použitelná pro všechny společnosti v daném odvětví. Kromě toho se společnost Ford díky tomuto investičnímu projektu stane do roku 2012 největším rumunským průmyslovým zaměstnavatelem. Investice tohoto druhu slouží v ekonomice jako jakési „majáky“ a rumunská vláda podporuje plány společnosti Ford vytvořit z krajovského závodu měřítko pro ostatní zaměstnavatele a nové investory.

(48) Společnost Ford rovněž zdůrazňuje, že v obecnějším pojetí není dodatečná podpora, která je prohlášena za způsobilou pro podporu, k provozu závodu nezbytná vzhledem k tomu, že skupina Ford v současné době uplatňuje systém „štíhlé výroby“. Výrobci vozidel postupem času přecházejí od „masové výroby“ ke „štíhlé výrobě“, což je vývoj spojený zejména se změnou chování, která spočívá ve zvýšení účasti na všech úrovních vnitřní organizace. K této změně chování by postačovala nezpůsobilá část vzdělávacího programu.

Nehmotná regionální nevýhoda

(49) Ford podporuje rumunské tvrzení, které vyvrací myšlenku možného překrytí regionální investiční podpory a podpory na vzdělávání ve vztahu k nehmotným regionálním nevýhodám spočívajícím v nižších dovednostech, a rovněž zastává názor, že by při posuzování, zda má opatření podpory na vzdělávání pozitivní externality, měla být zohledněna úroveň dovedností a vzdělávání v regionu.

Srovnání

(50) Společnost Ford předkládá srovnání vzdělávacího programu, který nabídla v závodě v Petrohradě, a programu, který má být podle návrhu proveden v krajovském závodě. Srovnání má prokázat, že je možné účinně provozovat závod společnosti Ford i s méně ambiciózním vzdělávacím programem, než je program navržený pro krajovský závod, a že má proto podpora na dodatečné vzdělávání nabídnuté v krajovském závodě motivační účinek.

(51) Ford se domnívá, že srovnání dvou vzdělávacích projektů je případné, a to z těchto důvodů:

— Výroba: V Petrohradě převzala společnost Ford závod, v němž se původně vyráběly velké motory pro loďařský a obranný průmysl, zatímco v krajovském závodě byla i dříve vyráběna vozidla. V Petrohradě vyrábí Ford pouze vozidla (od roku 2002 variace modelu Ford Focus II a od roku 2009 model Ford Mondeo), zatímco v krajovském závodě bude vyrábět jak vozidla, tak motory. V petrohradském závodě není na rozdíl od závodu v Krajově lisovna. Bez ohledu na tyto rozdíly se společnost Ford domnívá, že výchozí podmínky v závodech v Krajově a v Petrohradě jsou srovnatelné, jelikož oba závody byly pořízeny s cílem zavést v nich nové linky pro výrobu vozidel. Oba závody používají tentýž výrobní systém společnosti Ford („Ford Production System“, „FPS“) a srovnatelné jsou také fáze výroby včetně úrovně dovedností požadovaných od pracovní síly.

— Pracovní síla: V Petrohradě společnost Ford nepřevzala stávající pracovní sílu. Nově získaní pracovníci byli v průměru mladší, kvalifikovanější a méně zkušení, než je stávající pracovní síla v krajovském závodě. Bez ohledu na tyto rozdíly se společnost Ford domnívá, že obě pracovní síly byly na počátku srovnatelné. Obě pracovní síly byly zvyklé na pracovní podmínky v netržních hospodářstvích, což je počáteční podmínka, která se ve srovnání se západními protějšky odrazila například v odlišné kultuře bezpečnosti a na slabých řídicích a funkčních zkušenostech v nadnárodní společnosti (bez ohledu na úrovně vzdělání).

(52) Struktura vzdělávacího programu nabízeného v petrohradském závodě byla podobná struktuře programu navrženého pro krajovský závod. V petrohradském závodě však společnost Ford poskytla pouze nezbytné vzdělávací minimum a pracovníkům ve vedoucích pozicích bylo vzdělávání poskytnuto ve větším rozsahu než dělníkům. Výroba byla zahájena v roce 2002, přičemž byly zajištěny jen minimální úrovně vzdělávání nezbytné ke splnění požadavků společnosti Ford na kvalitu a bezpečnost.

(53) Společnost Ford provedla simulaci, v jejímž rámci byl petrohradský vzdělávací program použit pro 9 000 zaměstnanců krajovského závodu. Ze závěru vyplývá, že petrohradský typ vzdělávacího programu by celkově představoval přibližně 26 % vzdělávání, které má být podle návrhu nabídnuto v krajovském závodě. Konkrétněji by takovýto program nabídl ze vzdělávání, které je navrženo pro závod v Krajově, pouze 57 % v oblasti bezpečnosti, 2 % v oblasti základních dovedností, 30 % podnikatelských dovedností a 47 % v oblasti průmyslových dovedností.

6. POSOUZENÍ PODPORY

6.1 Existence podpory

(54) Opatření oznámené Rumunskem ve prospěch společnosti Ford Craiova splňuje kumulativní podmínky, aby je bylo možné kvalifikovat jako státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie. Opatření sestává z přímého grantu, který je financován rumunským státem z veřejných zdrojů. Opatření je rovněž selektivní, neboť spočívá v individuální finanční podpoře *ad hoc* pro jediného příjemce, společnost Ford Craiova. Příjemce bude opatřením zvýhodněn, neboť bude zproštěn části nákladů na navrhovaný vzdělávací program. Opatření narušuje hospodářskou soutěž, neboť zvýhodňuje přijímající společnost před společnostmi, jimž podpora pro obdobné účely poskytnuta nebyla. Na závěr nutno říci, že je ovlivněn obchod mezi členskými státy, jelikož příjemce a jeho konkurenti prodávají své produkty především na trhu EU, ale také na trzích v EHP a trzích celosvětových.

6.2 Právní základ posouzení

(55) Rumunsko žádá o schválení podpory podle pravidel platných v okamžiku oznámení (duben 2008). Konkrétněji Rumunsko tvrdí, že: i) by slučitelnost navrhované podpory se Smlouvou měla být posouzena podle kritérií vyplývajících z nařízení 68/2001 ([24]), které bylo v platnosti v době oznámení; ii) Komise by neměla zpětně uplatňovat obecné nařízení o blokových výjimkách (které bylo zveřejněno dne 9. srpna 2008 a vstoupilo v platnost o dvacet dnů později) ([25]); a obecněji, že iii) příliš přísné uplatňování kritéria motivačního účinku od doby, kdy byla přijata rozhodnutí jako např. *Ford Genk* ([26]) a *GM Antwerp* ([27]), není v souladu s celkovým přístupem Komise k podpoře na vzdělávání.

(56) V rozsudku ve věci *Freistaat Sachsen* proti *Komisi* ([28]) Evropský soudní dvůr objasnil otázky týkající se uplatňování *rationae temporis* pravidel státní podpory pro účely posouzení slučitelnosti oznámených opatření podpory. Soudní dvůr rozhodl, že Komise musí při posuzování slučitelnosti použít pravidla, zásady a kritéria, které byly platné ke dni vydání rozhodnutí a jsou lépe přizpůsobené soutěžnímu kontextu ([29]). V tomto smyslu, dodává Soudní dvůr, „[…] oznámení podpory nebo zamýšleného režimu podpor členským státem nevytváří konečný právní stav, který by znamenal, že se Komise vyjádří k slučitelnosti podpor se společným trhem tak, že použije pravidla platná ke dni, ke kterému k tomuto oznámení došlo. Komisi naopak přísluší, aby použila pravidla platná v okamžiku, kdy přijímá rozhodnutí, která jsou jedinými pravidly, podle kterých se musí posoudit legalita rozhodnutí, které v tomto ohledu přijímá.“ ([30])

(57) Soudní dvůr rovněž stanoví, že je-li slučitelnost podpory posuzována podle nových pravidel, Komise musí zúčastněným stranám umožnit předložit připomínky ke slučitelnosti podpory s těmito novými pravidly. Tento procesní závazek se neuplatní zejména tehdy, pokud nová pravidla neobsahují podstatné změny oproti pravidlům předchozím ([31]).

(58) Z výše uvedených skutečností je patrné, že Komise musí posoudit slučitelnost podpory se Smlouvou o fungování Evropské unie podle pravidel a kritérií platných v okamžiku, kdy vydala rozhodnutí. Individuální podpora na vzdělávání, která nesplňuje podmínky pro výjimku, musí být posouzena přímo na základě čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie, který stanoví, že „podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem“, lze považovat za slučitelné se Smlouvou o fungování Evropské unie. Nařízení (ES) č. 68/2001 o podpoře na vzdělávání ([32]) bylo nahrazeno obecným nařízením o blokových výjimkách ([33]) dvacet dnů poté, co bylo uvedené nařízení o blokových výjimkách dne 9. srpna 2009 zveřejněno. Podle 29. a 32. bodu odůvodnění a čl. 6 odst. 1 písm. g) obecného nařízení o blokových výjimkách by měla být individuální podpora na vzdělávání, která přesahuje 2 miliony EUR na projekt, bez ohledu na to, zda je udělena *ad hoc* či v rámci režimu, individuálně posouzena Komisí podle kritérií vyplývajících z použitelných nástrojů Unie. Za tímto účelem se Komise musí opřít o sdělení ([34]), které stanoví kritéria pro posouzení podpor na vzdělávání podléhajících individuální oznamovací povinnosti (dále jen „sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009“), které bylo zveřejněno dne 11. srpna 2009 a v platnost vstoupilo dvacátým dnem po zveřejnění.

(59) Na závěr lze říci, že v souladu se zásadami vyplývajícími z rozsudku ve věci *Freistaat Sachsen* musí Komise posoudit slučitelnost oznámené podpory v souladu s čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie, na základě obecného nařízení o blokových výjimkách a rovněž kritérií pro individuální posouzení stanovených ve sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009.

([24]) Viz poznámka pod čarou 17.
([25]) Viz poznámka pod čarou 18.
([26]) Viz poznámka pod čarou 19.
([27]) Viz poznámka pod čarou 20.
([28]) Věc C-334/07 P, Sb. rozh. 2008, I-9975.
([29]) Tamtéž, 51. bod odůvodnění.
([30]) Tamtéž, 53. bod odůvodnění.
([31]) Tamtéž, 56. bod odůvodnění, viz rovněž věc C-49/05 P, *Ferriere Nord* proti *Komisi* [2008], rozsudek ze dne 8. května 2008, neoznámeno, odstavce 68–71.
([32]) Viz poznámka pod čarou 17.
([33]) Viz poznámka pod čarou 18.
([34]) Sdělení Komise – Kritéria pro analýzu slučitelnosti státních podpor na vzdělávání podléhajících individuální oznamovací povinnosti (Úř. věst. C 188, 11.8.2009, s. 1).

(60) Komise se domnívá, že posouzením oznámené podpory podle pravidel a kritérií vyplývajících z obecného nařízení o blokových výjimkách a sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 neporušuje procesní práva zúčastněných stran (viz 57. bod odůvodnění výše). Podle rozsudku ve věci *Freistaat Sachsen* musí Komise zúčastněnými stranám umožnit, aby vyjádřily připomínky k uplatnění nových pravidel na oznámenou podporu, a to pouze tehdy, pokud nová pravidla zavádějí podstatné změny oproti pravidlům předchozím.

(61) V této souvislosti Komise zdůrazňuje, že v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze září 2008 uvedla, že podporu posoudí odkazem na obecné nařízení o blokových výjimkách. Zúčastněným stranám tudíž byla umožněno, aby k posouzení oznámené podpory odkazem na obecné nařízení o blokových výjimkách vyjádřily připomínky. V připomínkách z listopadu 2008 se Rumunsko skutečně vyjadřovalo proti tomu, aby bylo ve stávajícím případě použito obecné nařízení o blokových výjimkách. Rumunsko zejména prohlásilo, že kritéria pro posouzení vyplývající z obecného nařízení o blokových výjimkách jsou částečně odlišná od kritérií, která byla platná dříve podle nařízení (ES) č. 68/2001, zejména pokud jde o maximální intenzitu podpory povolenou u obecné podpory, která vzrostla z 50 % způsobilých nákladů podle nařízení 68/2001 na 60 % způsobilých nákladů podle obecného nařízení o blokových výjimkách ([35]).

(62) Komise se rovněž domnívá, že sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 nezavádí takové podstatné změny ohledně posouzení podpory, jaké jsou vymezeny v rozsudku ve věci *Freistaat Sachsen* ([36]). Sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 kodifikuje a posiluje dlouhodobé zásady a kritéria kontroly státních podpor v EU, např. zdůvodnění týkající se selhání trhu/pozitivních externalit, rozdíly mezi obecným a specifickým vzděláváním, vhodnost podpory jako politického nástroje, kritérium motivačního účinku, zásadu přiměřenosti, analýzu narušujícího potenciálu podpory.

(63) Zdá se, že Rumunsko a příjemce jsou znepokojeni zejména údajným příliš přísným výkladem a uplatňováním tzv. motivačního kritéria při posuzování podpory na vzdělávání. Komise se nicméně domnívá, že podrobné vysvětlení motivačního kritéria ve sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 nelze považovat za podstatnou změnu pravidel posuzování. Rozhodnutí ve věci *Ford Genk* ([37]) a *GM Antwerp* ([38]), na něž se Rumunsko odvolává jako na příklady nadměrně přísného výkladu kritéria motivačního účinku, byla ve skutečnosti přijata před vydáním oznámení. Kritérium motivačního účinku není v nařízení 68/2001 výslovně zmíněno, ačkoli jeho logika je nedílnou součástí posouzení slučitelnosti každého opatření podpory podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie a bylo nepřímo obsaženo ve zdůvodnění, které se týkalo možné úlohy podpory při napravování selhání trhu, obsaženém v 10. a 11. bodě odůvodnění uvedeného nařízení. Již v ranějším rámci pro podporu na vzdělávání z roku 1998 ([39]) bylo kritérium motivačního účinku potvrzeno jako jeden z hlavních pilířů posuzování slučitelnosti tohoto druhu podpory ([40]). Rumunsko a příjemce navíce během šetření poskytli podrobná vysvětlení ohledně motivačního účinku navrhované podpory a její nezbytnosti a vhodnosti, ohledně rozdílu mezi obecnými a specifickými částmi navrhovaného „způsobilého" vzdělávání a (údajně omezeného) potenciálu podpory narušit hospodářskou soutěž.

(64) S ohledem na tyto úvahy Komise dospěla k závěru, že jsou splněny podmínky pro posouzení podpory podle kritérií vyplývajících ze sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 a obecného nařízení o blokových výjimkách a že jsou zároveň chráněna procesní práva zúčastněných stran. Komise rovněž podotýká, že během formálního vyšetřování neobdržela žádné připomínky od jiných třetích stran (konkurentů příjemce atd.).

6.3 **Slučitelnost podpory se Smlouvou o fungování Evropské unie**

(65) Sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 stanoví kritéria, na jejichž základě lze posoudit, zda je podpora na vzdělávání přesahující 2 miliony EUR, která má být udělena, ať *ad hoc*, nebo v rámci režimu, jednotlivým společnostem, slučitelná se Smlouvou o fungování Evropské unie. Posouzení slučitelnosti takovýchto opatření zahrnuje srovnání pozitivních účinků navrhovaného opatření s jeho negativními důsledky, aby bylo možné vyhodnotit, zda pozitivní účinky převažují na negativními důsledky.

([35]) Ustanovení čl. 39 odst. 2 obecného nařízení o blokových výjimkách.
([36]) Viz poznámka pod čarou 28.
([37]) Viz poznámka pod čarou 19.
([38]) Viz poznámka pod čarou 20.
([39]) Sdělení Komise – Rámec pro podporu na vzdělávání (Úř. věst. C 343, 11.11.1998, s. 10).
([40]) Body 27–28 rámce pro podporu na vzdělávání z roku 1998. Bod 28 například uvádí, že: „za účelem určení motivačního účinku Komise zváží, zda účinek podpory na vzdělávání podněcuje firmy k tomu, aby se více než obvykle věnovaly vzdělávání či aby na vzdělávání vynaložily více finančních prostředků, než činí běžně. Opatření podpory, které se týká běžných provozních nákladů firmy (standardní úvodní kurzy pro nové pracovníky atd.), které má výlučně soustavně či pravidelně snižovat vznikající náklady, jež firma musí běžně nést, není pobídkou a zpravidla je nelze schválit. […]". Viz rovněž Loredana von Buttlar a Salim Medghoul (2008): „Zásada motivačního účinku uplatněná na podporu na vzdělávání – některé nejnovější případy", *Bulletin politiky hospodářské soutěže (Competition Policy Newsletter)* č. 3, 2008, s. 85–88, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/2008_3_85.pdf

(66) Pozitivní účinky navržené podpory budou vyhodnoceny na základě: i) potenciálu navrhované podpory napravit konkrétní selhání trhu a vytvořit pozitivní externality (odůvodnění); ii) vhodnosti podpory jako politického nástroje; iii) motivačního účinku a nezbytnosti podpory; a iv) otázky, zda je částka podpory minimální nezbytnou částkou nutnou k dosažení jejího cíle (přiměřenost). Negativní účinky podpory budou vyhodnoceny z hlediska jejího potenciálu narušit hospodářskou soutěž a obchod uvnitř Unie, a to v závislosti na vlastnostech podpory a příslušného trhu (příslušných trhů).

Selhání trhu/pozitivní externality

(67) Podle bodů 5–11 sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 je podpora považována za odůvodněnou, pokud členský stát prokáže, že přispívá k nápravě nedostatečné investice do vzdělávání – což je selhání trhu, k němuž dochází v celé EU. Společnosti se často zdráhají investovat do vzdělávání svých zaměstnanců, pokud ze vzdělávání neplynou jednoznačné a okamžité výhody pro společnost samotnou nebo pokud vzdělávání není v každém případě nezbytné k účinnému fungování společnosti. Vzdělávání však může být rovněž přínosné pro hospodářství a společnost jako celek, zejména v případě, že jsou dovednosti, které si zaměstnanci osvojí, přenosné i na jiná pracoviště nebo pokud mají pozitivní vedlejší účinky na společnost. Společnosti budou v zásadě méně ochotné investovat do vzdělávání, pokud okamžitý přínos tohoto vzdělávání pro společnost nepřesáhne jeho vedlejší účinky. Stručně řečeno, podpora je odůvodněná svým potenciálem napravit specifické selhání trhu, tedy nedostatek investic do vzdělávání, což je spjato s pozitivními externalitami vzdělávání.

(68) Aby určila, zda podporu odůvodňuje její potenciál napravit specifické selhání trhu, Komise nejprve provede analýzu povahy navrhovaného vzdělávání, tzn. zda jde o vzdělávání obecné či specifické ve smyslu článku 38 obecného nařízení o blokových výjimkách či zda jde o kombinaci obou typů. Rozdíl mezi obecným a specifickým vzděláváním je důležitý, jelikož se předpokládá, že obecné vzdělávání s větší pravděpodobností vytvoří více pozitivních externalit než vzdělávání specifické, které je přínosné v první řadě pro samotnou společnost. V důsledku toho je podpora na obecné vzdělávání ve srovnání s podporou na specifické vzdělávání považována za odůvodněnější, neboť společnosti vybízí, aby tento druh investice provedly.

(69) Ustanovení čl. 38 odst. 1 obecného nařízení o blokových výjimkách definuje specifické vzdělávání jako „vzdělávání, které zahrnuje výuku s přímým a zásadním vztahem k současnému nebo budoucímu postavení zaměstnanců v podniku a poskytuje kvalifikace, které jsou nepřenositelné, nebo přenositelné pouze v omezeném rozsahu, do dalších podniků a pracovních oborů“. Obecné vzdělávání je v čl. 38 odst. 2 obecného nařízení o blokových výjimkách definováno jako „vzdělávání zahrnující výuku, která se nevztahuje pouze nebo zásadně na současné nebo budoucí postavení zaměstnanců v podniku, ale která poskytuje kvalifikace ve větší míře přenositelné do ostatních podniků nebo pracovních oborů“. Ačkoli jsou oba druhy vzdělávání do určité míry přínosné pro společnost samotnou, stejně jako jsou v každém případě přínosné výhody spojené s kvalifikovanější pracovní silou, základní rozdíl mezi obecným a specifickým vzděláváním spočívá ve stupni „přenositelnosti“ dovedností nabytých prostřednictvím vzdělávání.

(70) Ustanovení čl. 38 odst. 2 písm. a) a b) obecného nařízení o blokových výjimkách a bod 9.2 sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 uvádějí seznam příkladů faktorů, které by mohly být použity jako ukazatele naznačující, že vzdělávání je obecné povahy. Patří sem tyto ukazatele: i) vzdělávání je společně organizováno různými společnostmi nebo se do vzdělávacího projektu mohou zapojit zaměstnanci z různých společností; ii) vzdělávání je osvědčeno, vede k získání uznávaných diplomů nebo je uznáváno orgány veřejné moci; iii) vzdělávání je nabízeno kategoriím zaměstnanců, pro něž je typická vysoká fluktuace v podniku i v dotyčném odvětví; iv) vzdělávání by mohli zaměstnanci využít mimo své stávající zaměstnání (budoucí zaměstnání v jiném podniku, společenský život, dobré životní podmínky atd.).

(71) Komise nejprve podotýká, že Rumunsko a společnost Ford přesvědčivě prokázaly čtvrtý ukazatel v bodě 9.2 sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009, tedy že dodatečné vzdělávání „způsobilé pro podporu“, které má být nabízeno, budou zaměstnanci moci využít mimo své stávající zaměstnání. Rumunsko a společnost Ford zejména prokázaly, že dodatečné vzdělávání, které má být poskytnuto, zprostředkuje přenositelné dovednosti, které mohou zaměstnanci využít mimo své stávající zaměstnání, že přispívá k jejich dobrým životním podmínkám, zlepšuje kvalitu jejich života a jejich zaměstnatelnost v jiných společnostech/odvětvích a v neposlední řadě vytváří pozitivní vedlejší účinky pro hospodářství a společnost jako celek, a to zejména na úrovni znevýhodněných podporovaných regionů podle čl. 107 odst. 3 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie.

(72) Rumunsko tudíž navrhlo, aby byla udělena podpora na vzdělávací projekt, u nějž je většina způsobilých výdajů, jejichž proplacení je požadováno, spojena s obecným vzděláváním. Z celkových nákladů ve výši 185,5 milionů EUR vyhrazených pro rozpočet celého vzdělávacího projektu představuje 113,7 milionů EUR vykázané způsobilé náklady na obecné vzdělávání (kromě náhrady mzdy) a pouze 1,5 milionů EUR je považováno za způsobilé náklady na specifické vzdělávání (bez náhrady mzdy) (viz 15. bod odůvodnění výše). Konkrétněji lze říci, že dodatečné „specifické“ vzdělávání, které má být poskytnuto v rámci bloků týkajících se bezpečnosti, základů podnikání a průmyslových dovedností, je téměř výlučně obecné povahy a dodatečné vzdělávání poskytované v rámci bloku týkajícího se základních dovedností je výlučně obecné (viz 14. bod odůvodnění, ale také body odůvodnění 34–37 výše).

(73) Komise má za to, že Rumunsko a společnost Ford uspokojivě odůvodnily rozdíl mezi obecnými a specifickými částmi navrhovaného vzdělávacího programu. Rumunsko a společnost Ford zejména prokázaly, že dodatečné „způsobilé“ obecné vzdělávání, které má být nabídnuto v rámci každého ze čtyř hlavních vzdělávacích bloků, zprostředkuje dovednosti, které budou zaměstnanci moci využít mimo své stávající zaměstnání v krajovském závodě, dovednosti, které jsou „přenositelné“ ve smyslu sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 a obecného nařízení o blokových výjimkách. Rumunsko ukazuje, že dodatečné vzdělávání, které má být nabídnuto v rámci bloku týkajícího se základních dovedností, je zaměřeno na podporu osobního rozvoje jednotlivců a jen ve velmi malé míře se týká skutečného výkonu zaměstnání (viz 35. bod odůvodnění výše). Vzdělávání nabízené v rámci tohoto bloku zprostředkuje obecné znalosti (např. obecné dovednosti v oblasti informačních technologií, znalost anglického jazyka, gramotnost a znalost základních početních úkonů), které jsou přínosné pro všechny kategorie zaměstnanců bez ohledu na jejich dosažené vzdělání. Např. vzdělávání v oblasti gramotnosti a znalostí základních početních úkonů přizpůsobené potřebám jednotlivých zaměstnanců zlepší schopnost zaměstnanců s různým vzděláním vyjadřovat a předávat koncepce a myšlenky a rovněž z množstevního hlediska vykládat změny v okolním prostředí. Obdobně blok zahrnuje vzdělávání týkající se vůdčích schopností přizpůsobené potřebám jednotlivých zaměstnanců, které je určeno všem kategoriím zaměstnanců. Takovéto dovednosti jsou užitečné zejména pro zaměstnance samotné, zlepšují kvalitu jejich života a vytvářejí pozitivní externality pro hospodářství a společnost jako celek. Tyto pozitivní externality se projeví zejména na úrovni regionu, v němž se krajovský závod nachází a který patří mezi znevýhodněné regiony Unie, jimž je poskytována pomoc podle čl. 107 odst. 3 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie.

(74) Dodatečné obecné vzdělávání, které má být nabídnuto v rámci bloku týkajícího se základů podnikání, zprostředkuje obecné dovednosti, které lze do značné míry přenést do jiných společností či výrobních odvětví, a týká se obecných témat jako např. dovedností nutných k řízení projektů, lidských zdrojů, nákupů, financí, metodiky „Six Sigma“ (metodika ke snížení počtu chyb v opakovaných postupech, která se používá v mnohá výrobních odvětvích) (viz 36. bod odůvodnění výše). Je pravděpodobné, že takovéto obecné dovednosti zvýší atraktivitu zaměstnanců na trhu práce. Obdobně se dodatečné obecné vzdělávání, které má být nabízeno v rámci bloku týkajícího se průmyslových dovedností, bude vztahovat na dvě obecné oblasti: zlepšení dovedností v oborech v oblasti elektřiny/mechaniky, čímž se zvyšuje zaměstnatelnost pracovníků, a rozšířené (hloubkové) vzdělávání zaměřené na údržbu, automatizaci a robotiku. V obou případech se zaměstnanci naučí ovládat i jiné druhy strojního zařízení, než jaké používají ve stávajícím zaměstnání, a předané dovednosti jsou tudíž přenositelné.

(75) U vzdělávacího bloku týkajícího se bezpečnosti (viz 34. bod odůvodnění výše) sestává dodatečné způsobilé vzdělávání, jež má být nabídnuto a které tvoří zčásti obecné vzdělávání a zčásti vzdělávání specifické, z individualizovaného výcviku ke zvýšení povědomí o otázkách bezpečnosti a ke změně chování souvisejícího s bezpečností. Vzhledem k tomu, že obecná část dodatečného vzdělávání zaměřeného na bezpečnost zprostředkuje dovednosti, které jsou pro zaměstnance užitečné i při jiných příležitostech než při plnění úkolů v rámci stávajícího zaměstnání a které mohou využít na jiném pracovišti a dokonce v soukromém životě, lze mít za to, že takovéto vzdělávání vytváří určitý druh pozitivních externalit spojených s obecným vzděláváním.

(76) Komise tudíž dospěla k závěru, že Rumunsko a Společnost Ford uspokojivě prokázaly, že dovednosti zprostředkované při dodatečném obecném vzdělávání by zaměstnanci mohli využít i mimo své stávající zaměstnání, možná při výkonu budoucích zaměstnání, ve společenském životě či k udržení dobrých životních podmínek – ve smyslu bodu 9.2 písm. d) sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009. Toto zjištění je podpořeno důkazy předloženými společností Ford a Rumunskem (viz 16. bod odůvodnění výše), které dokládají, že značná část školitelů zapojených do programu (až 90 %) bude tvořena externími školiteli ze specializovaných vzdělávacích středisek a že značná část vzdělávání bude nabízena mimo prostory závodu (v tomto smyslu viz rovněž způsobilé cestovní výdaje školitelů a účastníků v 18. bodě odůvodnění rozhodnutí).

(77) Komise musí zároveň konstatovat, že jiné ukazatele „přenositelnosti“, jejichž příklady jsou uvedeny v čl. 38 odst. 2 písm. a) a b) obecného nařízení o blokových výjimkách a v bodě 9.2 písm. a), b) a c) sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009, v tomto případě podle všeho splněny nejsou. Zejména je vzdělávací projekt organizován jedinou společností a nemohou se jej účastnit zaměstnanci jiných společností. Rumunsko ani společnost Ford neposkytly informace, zda bude vzdělávání osvědčeno. Jelikož převážná část vzdělávání bude pravděpodobně vedena školiteli vybranými ze soukromých společností, je nepravděpodobné, že účastníci obdrží diplomy/osvědčení, které by orgány veřejné správy mohly uznat či schválit. Zúčastněné strany nepředložily žádné informace o stupni mobility zaměstnanců do jiných společností a/nebo odvětví. Komise má tudíž za to, že by měla být přenositelnost nabytých dovedností posílena tím, že budou účastníkům vydávána osvědčení o účasti. Ačkoli tato podmínka sama o sobě nestačí k tomu, aby byl splněn bod 9.2 písm. b) sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009, ve fázi provádění by nicméně posílila soulad s požadavkem na přenositelnost. Touto otázkou se zabývá čl. 2 odst. 5 rozhodnutí. Komise se domnívá, že čtvrtý ukazatel v bodě 9.2 písm. d) sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 je odůvodněný. S ohledem na všechny současné úvahy dospěla Komise k názoru, že požadavek na přenositelnost týkající se navrhovaného dodatečného obecného vzdělávání je splněn.

(78) V rozhodnutí o zahájení šetření Komise zpochybnila, zda jsou části dodatečného „způsobilého“ vzdělávání pro budoucí zaměstnance skutečně nezbytné, a to zejména vzhledem k tomu, že příjemce má možnost získat pracovníky s vyšší odbornou kvalifikací. Tato pochybnost byla rozptýlena předchozími úvahami o přenositelnosti dodatečného obecného vzdělávání, které má být poskytnuto, a o jeho potenciálu vytvářet pozitivní externality pro podporovaný region a pro hospodářství a společnost jako celek.

(79) Vzhledem k výše uvedeným úvahám se má za to, že kritérium odůvodněnosti je splněno.

Vhodnost podpory jako nástroje politiky

(80) Podle bodů 10–11 sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 musí Komise posoudit, zda je státní podpora nejvhodnějším nástrojem politiky na podporu navrhovaného druhu vzdělávání. Za tímto účelem musí Komise zohlednit jiné možnosti, než je poskytnutí podpory zvažované Rumunskem, jako je např. podpora vzdělávání prostřednictvím regionálního systému vzdělávání nebo podněcování zaměstnanců k tomu, aby se vzdělávali v jiném prostředí mimo společnost.

(81) Rumunsko poznamenalo, že vzdělávací projekt se bude téměř výlučně opírat o externí školitele, kteří budou získáni za pomoci specializované společnosti vybrané z regionálních či zahraničních specializovaných soukromých podniků. Komise se domnívá, že nebyly dostatečně prozkoumány alternativní možnosti, podle nichž by byly k poskytnutí (alespoň části) plánovaného vzdělávání využity místní veřejné vzdělávací instituce. Bez ohledu na tuto skutečnost Komise přijímá rumunské tvrzení, že tak obsáhlý vzdělávací program, jako je program navržený pro krajovský závod, získává přidanou hodnotu ze synergií, které budou nastoleny mezi různými typy nabízeného vzdělávání, což přesahuje pouhý součet hodnot jednotlivých vzdělávacích kurzů zaměřených na konkrétní témata.

(82) Proto je vyvozen závěr, že kritérium vhodnosti je splněno.

Motivační účinek/nezbytnost podpory

(83) Podle bodu 12 sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 je navrhovaná podpora považována za podporu s motivačním účinkem, pokud je prokázáno, že vede ke změně chování příjemce podpory, aby poskytoval více vzdělávání a/nebo lepší vzdělávání, než by tomu bylo bez podpory. Soulad s kritériem motivačního účinku je nutnou podmínkou pro schválení podpory (28. bod odůvodnění obecného nařízení o blokových výjimkách).

(84) Motivační účinek podpory je určen pomocí kontrafaktuální analýzy, tedy porovnáním úrovně vzdělávání, které má být nabídnuto, s podporou a bez podpory (bod 13 pokynů k podpoře na vzdělávání z roku 2009).

(85) Aby byl prokázán motivační účinek navrhované podpory, předložila společnost Ford srovnání vzdělávacího programu, který nabídla zaměstnancům v závodě na výrobu automobilů v Petrohradě, a programu navrženého pro krajovský závod. Na petrohradský vzdělávací program společnost žádnou podporu neobdržela. Struktura nabídnutého vzdělávacího programu se podobala struktuře vzdělávacího projektu navrženého pro krajovský závod, ačkoli rozsah programu a stupeň propracovanosti obsahu se liší. V Petrohradě společnost nabídla pouze minimální vzdělávání nezbytné ke splnění požadavků na bezpečnost a dosažení úrovní kvality výroby společnosti Ford. Společnost Ford tvrdí, že ve srovnání se vzděláváním, které má být podle návrhu nabídnuto v krajovském závodě, nabízel petrohradský program pouze 57 % vzdělávání v oblasti bezpečnosti, 2 % v oblasti základních dovedností, 30 % v oblasti podnikatelských dovedností a 47 % v oblasti průmyslových dovedností.

(86) Komise zastává názor, že srovnání vzdělávacího programu v Petrohradě a v Krajově není zcela přesvědčivé. Výchozí podmínky a vlastnosti výroby v obou závodech nelze srovnávat. V Petrohradě převzala společnost Ford závod, v němž se původně vyráběly velké motory pro loďařský a obranný průmysl, zatímco v krajovském závodě byla dříve vyráběna vozidla. V Petrohradě společnost Ford nemusela zachovat stávající pracovní sílu. V důsledku toho byla schopna získat mladší a kvalifikovanější zaměstnance, třebaže s menšími zkušenostmi. Petrohradský závod má menší výstup, než se předpokládá u závodu v Krajově. V Petrohradě vyrábí Ford pouze vozidla (od roku 2002 závod vyrábí modely Ford Focus II a Ford Mondeo), zatímco v krajovském závodě bude vyrábět jak vozidla (multifunkční modely B-MAV a ISV), tak motory. Petrohradský závod nemá lisovnu, krajovský ano. V důsledku toho by vzdělávací potřeby společnosti nutné k účinnému provozu závodu a ke splnění (pravděpodobně odlišných) norem v oblasti právních předpisů a vnitřních norem týkajících se bezpečnosti a kvality měly být odlišné.

(87) Bez ohledu na tuto skutečnost se Komise domnívá, že srovnání s petrohradským závodem v každém případě dokládá skutečnost, že je možné účinně provozovat závod na výrobu automobilů Ford a splnit vnitřní normy společnosti týkající se kvality a bezpečnosti i tehdy, je-li vzdělávání poskytnuto v podstatně menším rozsahu, než jaký je navrhován pro závod v Krajově. Toto zjištění podporuje tvrzení Rumunska, že pokud by podpora nebyla poskytnuta, společnost by se v krajovském závodě omezila na poskytnutí jen nepatrně rozsáhlejšího vzdělávání, než je nutné k provozu závodu (tedy tzv. vzdělávání pro potřeby společnosti, na které příjemce z vlastních prostředků vyčlenil 29,7 milionů EUR). Společnost Ford samozřejmě uvádí, že nebude-li podpora poskytnuta, nabídne pouze vzdělávání pro potřeby společnosti (tedy vzdělání nezbytné k provozu

nových technologií v závodě a ke splnění vnitřních norem týkajících se bezpečnosti a kvality, které nebylo prohlášeno za způsobilé pro podporu, náklady na toto vzdělávání ponese v plném rozsahu společnost) a některé dodatečné vzdělávací kurzy v rozsahu pouze do 40 % (jak je uvedeno v dokumentaci předložené v souvislosti se vzdělávacím projektem). Společnost Ford kromě toho poskytla podrobné odhady nákladů na vzdělávání, rozpočtů, účastníků, obsahu a harmonogramu, které souvisejí s navrhovaným vzdělávacím programem v krajovském závodě, a dostatečné rovnocenné informace o vzdělávacím programu, který byl nabídnut v petrohradském závodě – tyto složky musí Komise v souladu s bodem 15 písm. a) sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 ověřit. Společnost rovněž poskytla rozsáhlé důkazy, které umožňují rozlišovat kurzy, které musí být podle stávajících právních předpisů EU a/nebo Rumunska poskytnuty povinně – ve smyslu bodu 15 písm. b) sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009. Ve srovnání s náklady vyčleněnými na část vzdělávacího programu pro potřeby společnosti (nezpůsobilé), která byla zahájena již v létě roku 2009, jsou náklady, z nichž je sestaven rozpočet dodatečné „způsobilé“ části vzdělávacího programu, důvěryhodné. Kritérium stanovené v bodě 15 písm. c) sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 je tudíž rovněž považováno za splněné.

(88) V rozhodnutí o zahájení šetření Komise zpochybnila, zda nejsou části vzdělávacího programu, které byly oznámeny jako způsobilé pro podporu, ve skutečnosti nezbytné k provozu nových technologií zavedených v krajovském závodě. V takovém případě by účinek podpory spočíval pouze v pokrytí provozních nákladů společnosti, tedy nákladů, které by společnost měla uhradit v každém případě, a jako taková by podpora postrádala motivační účinek. Takováto situace by se podobala situacím, které byly ověřeny v případech *Ford Genk* ([41]), *GM Antwerp* ([42]) a *DHL Leipzig* ([43]), kdy Komise dospěla k závěru, že podpora není slučitelná s vnitřním trhem, pokud je poskytována na ty části vzdělávacího programu, které souvisejí např. s restrukturalizací či zahájením výroby nových výrobků nebo musí být podle bezpečnostních předpisů poskytnuty povinně. Komise dospěla k názoru, že podpora je určena k financování běžných operací, které společnosti musí samy platit v každém případě, podpora nemá žádný skutečný motivační účinek, ale slouží pouze k dotování provozních nákladů příjemce tím, že mu ulehčuje od nákladů, které musí běžně hradit sám.

(89) Rumunsko a společnost Ford zdůrazňují, že vzdělávání, které je nezbytné k provozu nových technologií, bylo jasně odděleno od dodatečného obecného vzdělávání, které není nutné k výkonu zaměstnání. V rámci bloku týkajícího se základů podnikání bude společnost v plném rozsahu financovat kurzy pro potřeby společnosti nabízené v oblastech systémů informačních technologií používaných společností Ford, podnikových postupů společnosti Ford a vnitřních kontrolních procesů společnosti Ford. Obdobně bude v rámci bloku týkajícího se průmyslových dovedností společnost v plném rozsahu financovat kurzy, které jsou nezbytné k výkonu zaměstnání a jsou zaměřené např. na spuštění, údržbu a provoz vysokozdvižného vozíku, robotiku a automatizaci. Ani dodatečné obecné vzdělávání nabízené v rámci bloku zaměřeného na základní dovednosti není nutné k výkonu zaměstnání, či dokonce ani k tomu, aby byl účastník schopen absolvovat specializovanější části vzdělávacího programu, jelikož nová technologie používaná v závodě využívá vizuální pokyny, které se snadno dodržují a je možné osvojit si je za provozu. Komise tato tvrzení přijímá, jelikož jsou v souladu se zjištěním, že převážná část navrženého dodatečného „způsobilého“ vzdělávání zprostředkuje obecné a přenositelné dovednosti, které nejsou přímo spjaty s výkonem zaměstnání. V tomto ohledu Komise rovněž podotýká, že vztah mezi dodatečným vzděláváním, které má být nabídnuto, a podnikatelskou činností příjemce (tedy výrobou automobilů a motorů) je méně těsný v případě kurzů nabízených v rámci bloků, které se týkají bezpečnosti, základních dovedností a základů podnikání (viz rovněž 35. a 36. bod odůvodnění výše) než v případě bloku zaměřeného na průmyslové dovednosti (viz rovněž 37. bod odůvodnění výše). Výše formulované úvahy o nezbytnosti vzdělávání nabízeného příjemci v rámci tohoto bloku však tuto obavu zmírňují a umožňují vyvodit závěr, že vztah mezi vzděláváním zaměřeným na průmyslové dovednosti a činností příjemce není takové povahy, která by poukazovala na nedostatečný motivační účinek ve smyslu bodu 15 písm. d) sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009. Toto zjištění je podpořeno skutečností, že Rumunsko a společnost Ford předložily důkazy, z nichž je patrné, že značná část vzdělávání bude nabídnuta mimo prostory samotného závodu, a to externími školiteli najatými ze specializovaných vnějších vzdělávacích středisek (viz 16. a 76. bod odůvodnění výše). To je dalším znamením skutečnosti, že vztah mezi nabízeným vzděláváním a činnostmi příjemce je méně těsný ve smyslu bodu 15 písm. d) sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009.

(90) Komise zároveň podotýká, že Rumunsko ani příjemce nepředložili důkazy, aby doložili, že příjemce do způsobilých nákladů nezahrne ty náklady, které by případně mohl získat zpět tím, že má přímo prospěch z kvalifikací, které zaměstnanci získali během vzdělávání – jak požaduje poslední odstavec bodu 16 (a průvodní poznámka pod čarou 1) sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009. Komise nicméně uznává, že takovéto účinky mohou být u konkrétních okolností vzdělávacího programu, který je v tomto případě navrhován, obtížně množstevně vyjádřeny a předem prokázány, jelikož značná část navrhovaného obecného vzdělávání je obecné povahy, a tudíž je toto vzdělávání pro příjemce v zásadě přínosné jen nepřímo a již sama povaha a obsah navrhovaného vzdělávání vylučují domněnku, že by mohlo být prováděno v rámci stávajících úkolů či prací vykonávaných zaměstnanci. Komise nicméně považuje za nezbytné vyžadovat, aby se příjemce zavázal, že tyto náklady vyloučí ze způsobilých nákladů, jejichž

([41]) Viz poznámka pod čarou 19, 28.–38. bod odůvodnění tohoto rozhodnutí.

([42]) Viz poznámka pod čarou 20, 43.–45. bod odůvodnění tohoto rozhodnutí.

([43]) Rozhodnutí Komise 2008/87/ES ze dne 2. července 2008 o státní podpoře C 18/07 (ex N 874/06), kterou Německo zamýšlí poskytnout společnosti DHL (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 31).

proplacení je v průběhu provádění programu požadováno – v tomto smyslu viz čl. 2 odst. 6 tohoto rozhodnutí.

(91) V rozhodnutí o zahájení šetření Komise rovněž vyjádřila pochybnosti, zda není nutné, aby byly části vzdělávání zaměřeného na bezpečnost, které byly prohlášeny za způsobilé pro podporu, ve skutečnosti společností nabídnuty v souladu s požadavky právních předpisů EU a/nebo Rumunska, které se týkají bezpečnosti, či požadavky, které vyplývají s vnitřních bezpečnostních norem společnosti. Rumunsko a společnost Ford předložily dokumenty, aby prokázaly, že vzdělávání zaměřené na bezpečnost, které je požadováno právními předpisy, bude v plném rozsahu poskytnuto na náklady společnosti v rámci nezpůsobilé části vzdělávacího programu zaměřené na potřeby společnosti. Společnost Ford rovněž tvrdí, že by motivační účinek podpory neměl být posuzován odkazem na vnitřní normy společnosti – v tomto případě vnitřní bezpečnostní normy –, jelikož takový přístup by měl narušující účinek, jenž by společnosti vedl k tomu, aby snižovaly své vnitřní normy (či je udržovaly na nízké úrovni), aby byly považovány za způsobilé pro podporu. Komise dospěla k závěru, že i tato otázka byla uspokojivě zodpovězena.

Přiměřenost

(92) Podle bodu 16 sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 Komise ověří, že je částka podpory omezena na nejnižší možnou částku nutnou k dosažení cíle podpory. Za tímto účelem Komise ověřuje, zda jsou způsobilé náklady, jejichž proplacení je požadováno, vypočteny v souladu s čl. 39 odst. 4 obecného nařízení o blokových výjimkách a omezeny na náklady vzniklé při vzdělávání, které by se neuskutečnilo, pokud by podpora nebyla poskytnuta, a že jsou dodrženy maximální intenzity podpory stanovené v čl. 39 odst. 2 obecného nařízení o blokových výjimkách.

(93) Kategorie způsobilých nákladů na dodatečnou „způsobilou“ část vzdělávacího programu (viz 18. bod odůvodnění výše), o jejichž proplacení Rumunsko žádá, splňují podmínky čl. 39 odst. 4 obecného nařízení o blokových výjimkách, a tudíž také bodu 16 sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009. Rumunsko a příjemce zejména poskytli samostatné odhady nákladů na části vzdělávacího programu pro potřeby společnosti (nezpůsobilé) a na „způsobilé“ obecné a specifické části programu a „způsobilé“ náklady rozdělili na tyto kategorie: náklady na školitele; cestovní výdaje školitelů a účastníků (včetně ubytování); opotřebení nástrojů a vybavení, které jsou používány výlučně v rámci vzdělávacího projektu; odborné vedení a poradenství spojené se vzdělávacím projektem; a náhrada mzdy účastníků omezená na hodiny/dny vzdělávání, které má být podle plánu poskytnuto. Kromě toho Rumunsko a společnost Ford poskytly podrobná vysvětlení ohledně předpokládaných nákladů a odhadů, z nichž vycházejí tvrzení u jednotlivých kategorií výdajů jak u obecných, tak specifických částí dodatečného vzdělávání. Komise také podotýká, že byla předložena podrobná vysvětlení, pokud jde o přibližný počet zaměstnanců, jimž jsou jednotlivé kurzy specifického vzdělávání určeny (je rozlišováno mezi stávajícími a budoucími zaměstnanci a jsou poskytnuty samostatné odhady pro jednotlivé po sobě jdoucí roky provádění programu), a v těsné souvislosti s tím o odhadovaný počet dnů/hodin vzdělávání, které má být nabídnuto, a údaje jsou rozděleny podle jednotlivých vzdělávacích kurzů, vzdělávacích bloků a podle let provádění programu. Rumunsko rovněž poukazuje na to, že pro účely tohoto projektu byly použity maximální intenzity podpory, které činí 50 % u obecného vzdělávání a 25 % u vzdělávání specifického. Maximální intenzita podpory uplatněná ve vztahu ke způsobilému obecnému vzdělávání je tudíž nižší než intenzita povolená podle čl. 39 odst. 2 písm. a) obecného nařízení o blokových výjimkách. Rumunsko kromě toho ukazuje, že částka podpory byla ve skutečnosti příjemcem omezena na 57 milionů EUR, ačkoli i v případě, že by na odhadované způsobilé náklady byly uplatněny méně shovívavé maximální intenzity podpory podle nařízení 68/2001, projekt by se kvalifikoval pro 76,96 milionů EUR podpory na obecné vzdělávání a 0,47 milionu EUR podpory na vzdělávání specifické.

(94) V rozhodnutí o zahájení šetření Komise vyjádřila pochybnosti, zda (alespoň části) navrhovaného vzdělávání ve skutečnosti nebudou sloužit k vyrovnání nehmotných regionálních nevýhod spočívajících v nedostatku dovedností, které již byly vyrovnány regionální podporou ve výši 143 milionů EUR, kterou Komise schválila v dubnu 2008 na investici v závodě společnosti Ford v Krajově ([44]).

(95) Tato otázka souvisí s problematikou souladu s pravidly kumulace, která jsou stanovena v článku 7 obecného nařízení o blokových výjimkách. Podle odstavce 3 uvedeného článku by podpora na vzdělávání neměla být kumulována s jinou podporu ve vztahu ke shodným – částečně či plně se překrývajícím – způsobilým nákladům, pokud by taková kumulace vedla k překročení nejvyšší intenzity podpory platné podle článku 39 obecného nařízení o blokových výjimkách.

(96) Rumunsko prokázalo, že se oznámená podpora na vzdělávání a dříve udělená regionální podpora nevztahují na překrývající se způsobilé náklady. Regionální podpora, která byla schválena v dubnu 2008, se týkala způsobilých výdajů na počáteční investice (do strojního zařízení, závodu, budov) v souladu s bodem 4.2 pokynů k regionální podpoře z roku 2006 ([45]). V současném případě se oznámené způsobilé výdaje týkají zcela odlišných kategorií výdajů: nákladů na školitele, cestovních výdajů školitelů a účastníků, materiálů a zásob, opotřebení materiálů a nástrojů používaných při vzdělávání, odborného vedení a poradenství a náhrad mezd účastníků, které se týkají výlučně času stráveného vzděláváním. Komise se domnívá, že Rumunsko odůvodnilo rozdíl mezi způsobilými náklady, na něž se vztahuje

([44]) Viz poznámka pod čarou 4.

([45]) Pokyny k vnitrostátní regionální podpoře na období 2007–2013 (Úř. věst. C 54, 4.3.2006. s. 13).

udělená regionální podpora, a náklady, na něž se vztahuje podpora na vzdělávání navrhovaná pro krajovský závod.

(97) Další způsob, jak lze tutéž problematiku vnímat, spočívá v otázce, zda je podpora na vzdělávání jako taková odůvodněná, pokud vyrovnává nehmotnou regionální nevýhodu, která již byla vyrovnána regionální podporou. Rumunsko na tuto otázku odpovídá zdůrazněním skutečnosti, že opatření regionální podpory a podpory na vzdělávání mají odlišné cíle a zahrnují různé způsobilé náklady. Cílem regionální podpory je povzbudit investice ve znevýhodněných regionech Unie, cílem podpory na vzdělávání je napravit nedostatečné investice do vzdělávání. Regionální podpora je přínosná především pro přijímající společnost, podpora na vzdělávání, zejména je-li spjata s obecným vzděláváním, je přínosná především pro zaměstnance, pro společnost má význam druhořadý. Rumunsko rovněž zdůrazňuje, že pravidla EU týkající se státní podpory nezakazují kumulaci regionální podpory a podpory na vzdělávání pro tutéž společnost. Rumunsko kromě toho správně poukazuje na skutečnost, že pokud by společnosti, které obdržely regionální podporu, nesměly obdržet podporu na vzdělávání, byly by nejvíce znevýhodněné regiony Unie fakticky diskriminovány tím, že by jim byla upřena možnost poskytovat podporu na vzdělávání.

(98) Z připomínek v odstavci 94 Komise vyvozuje závěr, že na základě poskytnutých informací lze usuzovat, že podmínky přiměřenosti vyplývající z čl. 39 odst. 2 obecného nařízení o blokových výjimkách (který stanoví použitelné intenzity podpory), čl. 39 odst. 4 obecného nařízení o blokových výjimkách (který definuje kategorie způsobilých nákladů, které lze zohlednit při výpočtu) a bodu 16 sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 jsou splněny. Zejména pokud jde o náklady na mzdy účastníků, byly v souladu s podmínkami vyplývajícími z čl. 39 odst. 4 písm. f) obecného nařízení o blokových výjimkách zohledněny pouze náklady týkající se doby strávené vzděláváním.

(99) Komise musí nicméně připomenout, že důkazy ohledně přiměřenosti, které dokládají, že bylo zaručeno omezení podpory na nezbytné minimum, jež byly v tomto případě předloženy, sestávají téměř výlučně z odhadů budoucích nákladů a předpokladů budoucích opatření. Tak je tomu například u celkového počtu zaměstnanců, jimž má být navrhovaný vzdělávací projekt určen, do nějž jsou zahrnuty odhady celkové pracovní síly, podle nichž bude do roku 2012 v závodě zaměstnáno 9 000 osob. Obdobná argumentace se týká odhadů způsobilých nákladů u jednotlivých kategorií výdajů podle čl. 39 odst. 4 obecného nařízení o blokových výjimkách. Komise uznává, že pro účely vzdělávacího projektu takového rozsahu jako v tomto případě, který je určen pro 9 000 pracovníků a zahrnuje 269 různých kurzů, které mají být provedeny během pětiletého období, lze odůvodněně souhlasit s tím, že způsobilé náklady, které jsou považovány za nezbytné, mohou být pouze odhady odvozené z obdobných výdajů v minulosti (vzniklých při vzdělávacích projektech, které společnost nabízela v jiných lokalitách) a zohledňující realistické výpočty a prognózy pro Rumunsko (viz 20. bod odůvodnění výše). Nelze však předem vyloučit, že náklady, které skutečně vzniknou, by nakonec mohly být nižší než náklady uvedené v prognózách. Proto je nutné zavést dodatečná ochranná opatření, aby byl během provádění projektu zaručen soulad se zásadou přiměřenosti. Tato otázka je vyřešena prostřednictvím podmínek stanovených v článku 2 rozhodnutí.

Narušení hospodářské soutěže

(100) Podle bodu 17 sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 by Komise měla důkladně posoudit možné narušující účinky podpory v případech, kdy by navrhovaná podpora mohla vést ke změně chování příjemce, která pravděpodobně naruší hospodářskou soutěž. Narušující potenciál podpory se může lišit v závislosti na podobě podpory a charakteristice dotčeného trhu (dotčených trhů).

(101) Komise podotýká, že navrhovaná podpora téměř výlučně souvisí s obecným vzděláváním, které je z povahy považováno za přínosné především pro samotné zaměstnance a jen druhořadě pro příjemce (ačkoli příjemce bude mít přínos z kvalifikovanější pracovní síly). Bylo by tudíž možné tvrdit, že podpora nemá podstatný dopad z hlediska kvality, množství výstupu či stanovení cen – tedy že nemá účinky, které by mohly zvýhodňovat příjemce na úkor jeho konkurentů. Kromě toho by narušující účinky podpory měly být omezeny také dodržením zásady přiměřenosti.

(102) Podle bodu 18 sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009 však selektivita podpory, velikost podpory a doba trvání podporovaného programu představují ukazatele pravděpodobnosti a rozsahu narušení hospodářské soutěže. Navrhovaná podpora je selektivní (zahrnuje individuální podporu *ad hoc* pro velkou společnost), částka podpory je neobvykle vysoká (57 milionů EUR) a podporovaný vzdělávací program bude probíhat po dobu pěti let (což se víceméně překrývá s obdobím, kdy mají být zahájeny dva nové výrobní projekty).

(103) Komise je zejména znepokojena dopadem neobvykle vysoké celkové částky navrhované podpory dosahující 57 milionů EUR. Podpora této velikosti, zejména pokud by byla celá částka vyplacena přímo příjemci, by měla obdobné narušující účinky, jaké by měl přímý příspěvek v hotovosti. Za této situace by příjemce mohl částku přinejmenším v počátečních fázích provádění programu využít také k jiným provozním účelům než k pokrytí nákladů na probíhající vzdělávací program.

(104) Znepokojení budí také možné finanční zvýhodnění, které by příjemce mohl čerpat ze skutečnosti, že by podpora na vzdělávání částečně kryla náhradu mezd zaměstnanců ve vztahu k době strávené při absolvování dodatečné „způsobilé“ části vzdělávání. Podle informací poskytnutých Rumunskem a společností Ford by navrhovaný vzdělávací projekt zahrnoval v průměru celkem 111 vzdělávacích dnů na zaměstnance (tj. v průměru 22,2 vzdělávacích dnů za rok), které by zahrnovaly jak část vzdělávacího programu pro potřeby společnosti (nezpůsobilé), tak dodatečnou „způsobilou“ část programu.

(105) Aby bylo možné posoudit narušující potenciál navrhované podpory, musí Komise rovněž zohlednit charakteristické znaky daného odvětví a strukturu trhu (trhů) souvisejícího (souvisejících) s podporovaným vzdělávacím projektem. Aby tyto aspekty přezkoumala, vychází Komise z příslušného výrobkového trhu, zeměpisného trhu a z analýzy tržního podílu, kterou Komise provedla v roce 2008 pro účely posouzení regionální podpory pro společnost Ford Craiova ([46]), jejíž závěry jsou porovnány s nejnovějšími údaji o prodeji automobilů poskytnutými poradenskou společností Global Insight a vykládány v kontextu nejnovějších informací o mírách využití kapacity v daném odvětví ([47]).

(106) Příjemcem podpory na vzdělávání je velká společnost v odvětví výroby motorových vozidel. Společnost Ford bude v krajovském závodě vyrábět dva nové typy vozidel: B-MAV, malé multifunkční vozidlo postavené na platformě klasifikované společností Ford jako platforma segmentu B osobních vozidel, a ISV, malé užitkové vozidlo, které lze používat jak pro přepravu osob, tak pro obchodní dopravu a které je postaveno na platformě klasifikované společností Ford jako platforma segmentu C osobních vozidel. Od roku 2011 bude závod v Krajově vyrábět novou řadu motorů s nízkými emisemi CO_2, které budou montovány téměř výhradně do vozidel značky Ford.

(107) V rozhodnutí o regionální podpoře z dubna 2008 Komise dospěla k závěru, že jelikož motory jsou meziprodukty, které mají být montovány do vozidel značky Ford, překrývá se příslušný výrobkový a zeměpisný trh pro motory s trhy vymezenými pro konečné výrobky (vozidla). Pokud jde o příslušný výrobkový a zeměpisný trh pro vozidla B-MAV a IVS, vzhledem k existenci odlišných systémů klasifikace příslušných segmentů vozidel Komise zohlednila různé alternativní definice výrobkového trhu. Vozidla vyráběná v krajovském závodě budou v zásadě prodávána na trzích EU a EHP, společnost je však časem rovněž hodlá vyvážet do jiných míst určení po celém světě. Komise provedla odhady příslušných podílů na trhu v období let 2007–2012 na úrovni EHP a celosvětové úrovni a dospěla k závěru, že nejvyšší možný podíl na příslušném trhu, jehož společnost Ford dosáhla, činil na úrovni EHP 16,8 % v roce 2007 a postupem času k roku 2013 má mírně klesající tendenci. Společnostmi vyrábějícími automobily, jejichž vlastnosti se velice podobají vlastnostem vozidel B-MAV, jsou Renault a Opel, vlastnostem ISV pak Renault, Citroen, Fiat a Volkswagen.

(108) Evropské odvětví výroby automobilů se jako celek vyznačuje nadměrnou kapacitou výroby – například v roce 2007, který byl z hlediska prodeje automobilů v Evropě považován za dobrý, uvedli výrobci na trh o 4 miliony vozidel více, než byl trh schopen koupit ([48]). Evropské sdružení výrobců automobilů (the European Car Producers Association, ACEA) hlásí, že registrace nových lehkých nákladních vozidel o hmotnosti do 3,5 tun v Evropě od července 2008 do července 2009 klesla o 31,4 % ([49]).

(109) Komise zastává názor, že vzhledem k charakteristickým znakům odvětví (především nadměrné kapacitě) a příslušných trhů (intenzivní soutěži mezi malým počtem velkých společností) je zřejmé, že podpora jednoznačně může narušit hospodářskou soutěž. Tyto úvahy je nicméně třeba vyvážit potřebou podporovat nezbytné budoucí investice, aby byla zaručena dlouhodobá životaschopnost evropského automobilového průmyslu jako celku. Ve sdělení s názvem „Reakce na krizi v evropském automobilovém průmyslu“ ([50]) Komise určila širokou řadu opatření podpory, která mají průmyslu pomoci při současné krizi, včetně opatření na vzdělávání. Kromě toho je nutné připomenout, že ačkoli je podpora veliká z absolutního měřítka, představuje pouze jednu třetinu celkového finančního závazku určeného pro vzdělávání zaměstnanců v krajovském závodě. Tyto obavy proto samy o sobě nejsou dostatečným důvodem k zamítnutí podpory. Je z nich však zřejmé, že je nezbytné uložit určité podmínky ohledně vyplácení podpory, aby bylo zaručeno, že podpora společnosti Ford nezajistí nadměrnou krátkodobou likviditu. Tato otázka je řešena prostřednictvím podmínek týkajících se provádění programu, které jsou stanoveny v článku 2 závěrečného oddílu rozhodnutí.

Srovnání pozitivních a negativních účinků podpory

(110) Komise dospěla k závěru, že pozitivní účinky navrhované podpory z hlediska i) povzbuzení příjemce, aby nabídl takové dodatečné obecné vzdělávání, které by pravděpodobně mělo pozitivní vedlejší účinky na hospodářství a společnost, a to zejména na úrovni regionů podporovaných podle čl. 107 odst. 3 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie; ii) vhodnosti podpory jako nástroje politiky a iii) motivačního účinku byly uspokojivě prokázány. Komise nadále chová určité obavy, pokud jde o přiměřenost navrhované podpory na základě

([46]) Viz poznámka pod čarou 4, 70.–129. bod odůvodnění.

([47]) Údaje od poradenské společnosti Global Insight z října 2009 získané útvary Komise. Viz http://www.ihsglobalinsight.com

([48]) Viz The Economist ze dne 17. září 2009, „Co je malé, není hezké“, kde jsou citovány odhady PWC ohledně nadměrné kapacity evropského automobilového průmyslu v období let 2005–2010.

([49]) Viz tisková zpráva sdružení ACEA ze dne 24. září 2009 s názvem *Registrace nových nákladních vozidel v červenci a srpnu 2009, země EU a ESVO*, k dispozici na http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/commercial_vehicles_registrations_down_374_eight_months_into_2009

([50]) Sdělení Komise ze dne 25. února 2009, znění je k dispozici na adrese http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0104:FIN:EN:PDF

odhadů budoucích nákladů a prognóz budoucích opatření, dospěla nicméně k závěru, že předběžné důkazy o přiměřenosti, které byly v tomto případě předloženy, jsou přijatelné. Pokud jde o negativní účinky podpory spojené s jejím potenciálem narušit hospodářskou soutěž, Komise vyjadřuje určité obavy týkající se zejména dopadu individuální podpory takovéto velikosti, mimo jiné vzhledem k charakteristickým znakům odvětví a příslušných trhů. Komise se nicméně domnívá, že tyto obavy ohledně přiměřenosti a narušujících účinků lze rozptýlit dodržením určitých podmínek týkajících se provádění podporovaného programu, které mají zaručit, že je podpora vyplácena pouze ve zpětných pravidelných splátkách poté, co společnost Ford předložila důkazy o skutečných vniklých nákladech. Komise tudíž vyvozuje závěr, že pozitivní účinky navrhované podpory jsou silnější než její možné účinky negativní. Tento pozitivní výsledek porovnání ospravedlňuje povolení podpory jakožto slučitelné se Smlouvou o fungování Evropské unie podle čl. 107 odst. 3 písm. c).

Kumulace podpory

(111) Touto problematikou se zabývají 96. a 97. bod odůvodnění tohoto rozhodnutí. Komise dospěla k závěru, že navrhovaná podpora splňuje požadavky ohledně kumulace podpory, které vyplývají z článku 7 obecného nařízení o blokových výjimkách.

Zásada z rozsudku ve věci Deggendorf

(112) S ohledem na dokumentaci, kterou Rumunsko předložilo, aby prokázalo, že společnost Ford dne 27. června 2008 vrátila neslučitelnou podporu na privatizaci ve výši 27 milionů EUR a vzniklé úroky, Komise vyvozuje závěr, že navrhovaná podpora splňuje tzv. zásadu z rozsudku ve věci Deggendorf.

7. **ZÁVĚR**

(113) Komise zastává názor, že opatření podpory na vzdělávání, které bylo Rumunskem oznámeno ve prospěch společnosti Ford Romania SA v Krajově a sestává z podpory v celkové výši 57 milionů EUR na pětiletý vzdělávací program určený celkem až pro 9 000 zaměstnanců v krajovském závodě, je slučitelné s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie.

(114) S ohledem na obavy ohledně přiměřenosti a možných narušujících účinků podpory, které jsou popsány v 99., 109. a 110. bodě odůvodnění tohoto rozhodnutí, Komise povoluje, aby bylo jakožto nezbytné a odůvodněné přijato kladné rozhodnutí s podmínkami podle čl. 7 odst. 4 procesního nařízení ([51]). Tyto podmínky mají zaručit přiměřenost podpory během provádění projektu (tím, že zaručí, že je částka podpory přísně omezena tak, aby kryla způsobilé výdaje, které skutečně vznikly), omezit narušující potenciál přímé platby celé částky podpory a posílit přenositelnost dovedností, které si zaměstnanci v rámci poskytnutého vzdělávání osvojí.

(115) Jak navíc samo Rumunsko navrhuje v podání ze dne 9. července 2009 ([52]), pravidla a podmínky pro platbu podpory by měly být stanoveny ve zvláštním rumunském legislativním aktu.

(116) Na základě těchto úvah Komise

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Podpora, kterou Rumunsko hodlá poskytnout společnosti Ford Romania SA v Krajově a která činí 57 milionů EUR, je slučitelná s vnitřním trhem za podmínek stanovených v článku 2.

Článek 2

1. Podpora je vyplácena v pravidelných splátkách *ex post* v intervalech, jejichž délka by měla být stanovena v dohodě mezi rumunským orgánem poskytujícím podporu a příjemcem, neměla by však v žádném případě přesáhnout jeden rok. Celková částka pravidelných plateb bude odpovídat skutečně vzniklým nákladům, které příjemce vykáže rumunským orgánům poskytujícím podporu.

2. Rumunské orgány informují rumunskou Radu pro hospodářskou soutěž, která je pověřena sledováním provádění tohoto opatření podpory, a příslušné útvary Komise o podmínkách dohody týkajících se délky intervalů mezi platbami podpory *ex post*.

3. Na závěr každého roku provádění vzdělávacího programu předkládá příjemce rumunskému orgánu, který je pověřen sledováním, a Komisi podrobnou zprávu, která byla podrobena nezávislému auditu a týká se provádění programu a nákladů vzniklých během vykazovaného období. Zprávy o provádění obsahují podrobné informace o vzniklých výdajích a nabízeném vzdělávání. U každého vzdělávacího bloku zprávy klasifikují kategorie způsobilých výdajů definované v čl. 39 odst. 4 obecného nařízení o blokových výjimkách. Roční zprávy o provádění rovněž obsahují seznam vzdělávacích kurzů nabídnutých během vykazovaného období v rámci každého bloku,

([51]) Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1).

([52]) Viz 21. bod odůvodnění výše.

počet zaměstnanců, kteří se kurzů zúčastnili, přičemž jsou odlišeny jednotlivé kategorie zaměstnanců; celkový počet vzdělávacích dnů/hodin v rámci jednotlivých vzdělávacích kurzů a bloků a celkový počet zaměstnanců společnosti na konci každého roku provádění programu (počet zaměstnanců). Nezávislý auditor bude vybrán na základě vzájemné dohody mezi příjemcem a rumunským orgánem, který je pověřen sledováním.

4. Splátky za po sobě jdoucí roky provádění programu lze vyplácet za podmínky, že rumunský orgán pověřený sledováním a Komise přijmou roční zprávy o provádění do šesti týdnů od data, kdy jsou podané zprávy považovány za úplné. Pokud Komise ani rumunský orgán pověřený sledováním ve stanovené lhůtě neodpoví, bude to považováno za tiché přijetí zpráv o provádění.

5. Každému zaměstnanci, který se účastní vzdělávacího programu, vydá příjemce buď na konci programu, nebo každoročně (podle toho, co je nejvhodnější) osvědčení o účasti, v němž budou uvedeny absolvované kurzy a počet vzdělávacích dnů/hodin absolvovaných v rámci každého kurzu. Takováto osvědčení o účasti by měla být v každém případě vydána na žádost zaměstnance, pokud formálně podal žádost o odchod ze společnosti. Osvědčení o účasti tudíž posílí přenositelnost dovedností nabytých při poskytovaném vzdělávání.

6. Rumunské orgány provedou podmínky stanovené výše v odstavcích 1–5 do legislativního aktu, který upravuje provádění vzdělávacího programu. Kromě zohlednění výše uvedených podmínek legislativní akt stanoví zvláštní podmínky, které zaručují vrácení částek podpory, které byly vyplaceny v předešlých pravidelných splátkách a které podle zjištění přesahují skutečně vzniklé výdaje a/nebo intenzity podpory, na jejichž základě byla podpora schválena podle „obecné“ či „specifické“ kvalifikace vzdělávání, které má být poskytnuto. Legislativní akt rovněž stanoví závazek, podle nějž příjemce vyloučí ze způsobilých nárokovaných nákladů ty náklady, které by nakonec získal zpět tím, že využije kvalifikací, které zaměstnanci získali během vzdělávání, ve smyslu bodu 16 posledního odstavce sdělení o podpoře na vzdělávání z roku 2009. Legislativní akt je co nejdříve sdělen Komisi. Podporu nelze poskytnout před přijetím uvedeného aktu.

7. Komise vyzývá zástupce zaměstnanců závodu společnosti Ford Craiova, aby na konci každého roku provádění vzdělávacího programu předložili písemné připomínky k obsahu vzdělávacích kurzů, které byly poskytnuty, a k účasti v kurzech (z hlediska počtu zaměstnanců, kteří se účastní vzdělávání, a době strávené vzděláváním).

Článek 3

Do dvou měsíců ode dne oznámení tohoto rozhodnutí informuje Rumunsko Komisi o opatřeních přijatých k dosažení souladu s tímto rozhodnutím.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno Rumunsku.

V Bruselu dne 2. prosince 2009.

Za Komisi

Neelie KROES

členka Komise